Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828

No. 113 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Penktad., Birželio-June 16, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

Kvislas

Streikas.
Rašytojo Nexo žodis.
Kova dėl taikos.
Hearsto šmeižtai.
Rašo R. MIZARA

Niūjorko mieste tęsiasi ypatingas streikas — **"The New York World - Telegram and Sun"** dienraščio tarnautojų streikas.

Išėjo streikan virš 500 redakcijos ir raštinių tarnautojų, priklausančių Laikraštininkų Gildijai (CIO). Jie sustreikavo po to, kai samdytojai atsisakė pakelti jiems algas.

Šio streiko įdomumas glūdi tame, kad su laikraštininkais gražiai solidaruojasi spaustuvės darbininkai: zeceriai, presmanai ir kiti. Pastarieji atsisakė eiti į spaustuvę pro streikuojančių pikietininkų eiles!

Vadinasi, dienraštis neišeis tol, kol streikas tęsis, o šis streikas gali būti ilgas.

"World - Telegram and Sun" yra reakcinis laikraštis, todėl jo neišėjimas žalos žmonėms nepadarys.

Visuomenė privalo visaip padėti streikuojantiems laikraštininkams.

★

Virš 80 metų amžiaus žymusis danų rašytojas **Martin Anderson Nexo,** atsišaukia į pasaulį, ragindamas protestuoti prieš nusmerkimą mirti **Willie McGee,** negro farmerio.

McGee šiuo metu sėdi Mississippi kalėjime.

Jei visuomenė nesubruš, tai šis keturių vaikų tėvas bus šių metų liepos 28 dieną nužudytas.

McGee yra klastingai apkaltintas neva dėl išprievartavimo tūlos baltveidės moters. Tik pagalvokite: moteriškė gulėjo viename kambaryj, o jos vyras — kitame, tik už durų. Na, ir toje aplinkoje, girdi, buvo atliktas išprievartavimas!...

Rašytojas Nexo sako, jog šio negro nusmerkimas mirti yra **velniškas.**

Amerikinis **Civil Rights Congress** veda energingą kampaniją už Willio McGee išlaisvinimą.

Visuomenė privalo siųsti laiškus ir telegramas Mississippi valstijos gubernatoriui Fielding L. Wright, Jackson, Miss.

★

Parašų rinkimas po taikos peticijomis vis didėja.

Labai svarbu, kad šin darban metasi ir padoresnioji dvasiškija.

Pasiryžta Amerikoje surinkti 5,000,000 parašų.

Per visą pasaulį parašų bus surinkta virš 100 milijonų!

Kiekvienas trokštas taikos žmogus privalo pasirašyti.

★

Meksikietis **Dr. Jaime Torres Bodet** pasitraukė iš Unesco generalinio direktoriaus vietos.

Unesco pilnas vardas: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Dr. Bodet pasitraukė iš direktoriaus vietos, protestuodamas dėl to, kad šios organizacijos nariai atsisakė priimti ryškią programą kovai už taiką.

Šis dramatiškas Dr. Bodet'o pasitraukimas, be abejojimo, išjudins daugiau žmonių kovai už taiką.

★

Prieš tūlą laiką Anglijoje mirė žymi amerikietė žurnalistė **Agnes Smedley.**

Ji parašė keletą knygų ir daug straipsnių apie Kiniją, apie komunistus ir jų vadovaujamą kovą dėl Kinijos išlaisvinimo.

Žurnalistė mirė, bet Hearstas ir po mirčiai neduoda jai ramybės.

Apeliacijų teismas atmetė 11 komunistų vadų prašymą leist jiem laisvai keliaut

Valdžia įtaria, kad jie planavę "susovietint" šią šalį

New York. — Federalis apeliacijų teismas dviem balsais prieš vieną atmetė vienuolikos nuteistų komunistų vadų prašymą leisti jiem po visas Jungtines Valstijas keliauti, iki aukštesnieji teismai galutinai išspręs jų bylą.

Kuomet federalis apskrities teisėjas Haroldas Medina pernai spalyje juos nuteisė, tai uždraudė išvykti iš tų apskričių, kur jie gyvena, apart kelionių į naujus teismus New Yorkan ir atgal.

Valdžios prokuroras trečiadienį, reikalaudamas atmest prašymą dėl kelionių laisvės, ragino apeliacijos teismą užgirti paskirtą komunistų vadam bausmę.

Kartu jis įteikė apeliacijos teismui 462 puslapių knygą su įtarimais bei kaltinimais prieš juos.

Toj knygoj pasakojama, kad jie esą "pilnai atsidavę Sovietų Sąjungai", kad "planavę nuverst šios šalies valdžią ir įsteigt sovietinę santvarką" Jungtinėse Valstijose, kada pasitaikys patogesnė tam proga.

Apskrities teisėjas Medina pernai rudenį nuteisė 10 komunistų vadų penkiems metams kalėti, vieną (Thompsoną) trejiems metams ir visus po $10,000 piniginės baudos sumokėti.

Dabar jie prašė laisvės keliauti, kad galėtų kalbėti masiniuose susirinkimuose ir pinigų sukelti savo apsigynimo byloms.

MacArthur reikalauja karo bazių Japonijoj

Tokio. — Generolas MacArthur, karinis amerikonų komandierius Japonijai ragina Jungtines Valstijas daryti tokią atskirą taikos sutartį su Japonija, kad Amerika galėtų ten palaikyti karines bazes - stovyklas savo armijai, karo laivynui ir oro jėgoms.

Atvyko visų karinių Amerikos jėgų sekretorius Louis Johnson ir karinių štabų vadas generolas Omar N. Bradley. Slaptai kalbasi su gen. MacArthuru apie taikos sutartį su Japonija.

Franc. socialistai peikia Anglijos socialistus

Paryžius. — Francijos Socialistų Partijos komitetas kritikuoja Anglijos socialistus - darbiečius, kad jie atmetė francūzų valdžios pasiūlymą — sujungti Francijos, vakarinės Vokietijos ir Anglijos plieno, geležies ir anglies pramones.

Anglijos darbiečiai vadina tą planą tarptautiniu trustu.

Naujas sukilimas prieš Perų valdžią

Arequipa, Peru. — Išsiveržė naujas sukilimas prieš karinę Peru valdžią. Susikirtimuose tarp sukilėlių ir valdžios kariuomenės užmušta 50 asmenų iš abiejų pusių.

Sukilėliams vadovauja dr. Juan Fr. Mostajo, kandidatas į vice-preidentus. Pranešama, kad jie faktinai užėmę Arequipą, antrą didžiausią Peru miestą.

Valdžia kaltina komunistus už sukilimą.

Peru yra Pietinės Amerikos respublika.

Tokio. — Generolas MacArthuras užgyrė nuolatinę lėktuvų veikimo liniją tarp Japonijos ir Jungtinių Valstijų.

Kolumbo Vyčiai perša Franko į "draugus" Jungt. Valstijoms

New York. — Sugrįžo iš Romos trys aukštieji vadai katalikų Kolumbo Vyčių (Knights of Columbus) ir ragino Jungtines Valstijas pilnai pripažinti Franko fašistų valdžią Ispanijoj, o patį Franką laikyti "Amerikos draugu." Jie taipgi piršo priimti Franko Ispaniją į Jungtines Tautas.

Tie Kolumbo Vyčių vadai — J. E. Swift, Luke E. Hart ir prelatas Leo N. Flynn — privačiai kalbėjosi su popiežium apie kovą prieš komunizmą; paskui jie nuvyko Ispanijon ir per pusantros valandos tarėsi su diktatorium Franko.

Dabar sugrįžę į New Yorką, jie viešame savo pareiškime gyrė Franką, kad jis "pilnai suvaldęs Ispanijos komunistus." Kartu jie pasakojo, kad Franko "apsaugojęs nuo komunizmo gal net visą Europą, o ne vien tik Ispaniją."

(Jungtinių Valstijų Kongrese taip pat yra Franko patronų.)

Neseniai Hearsto spauda paskelbė, būk, girdi, šią rašytoją raudonieji nužudė, kad ji negalėtų liūdyti prieš juos!

Na, o ligoninės, kurioje Smedley mirė, gydytojai sako: ji mirė, neišlaikydama komplikuotos operacijos, padarytos jos viduriuose.

Bet ar jūs manote Hearstas gydytojų žodžio paisys!

Vajus dėl sukėlimo $10,000 Laisvei

JAU SUKELTA $1,510; DAR REIKIA $8,490

Gerieji mūsų žmonės gražiai atsiliepė į mūsų atsišaukimą sukelti $10,000 dienraščiui Laisvei iki šių metų Darbo Dienos.

Trečiadienį suplaukė aukomis $288. Vadinasi, jau turime $1,510, o dar reikia sukelti $8,490.

Stambesnėmis sumomis prisiuntė surinkę:

Dainininkė Konstancija Abekienė, iš Chicago, $136.

Laurencietis S. Penkauskas $77.00.

Worcesterietis D. G. Jusius $55.

Aukojo sekamai:

LLD 37 kuopa, Lawrence, Mass.	$30.00
LDS 125 kuopa, Lawrence, Mass.	30.00
K. Abekienė, Chicago, Ill.	10.00
A. Janutavičia, Chicago, Ill.	10.00
J. B. Poviloniai, Chicago, Ill.	10.00
A. Baltaitis, Brooklyn, N. Y.	10.00
V. Globičius, Brooklyn, N. Y.	10.00
ALDLD 11 kuopa, Worcester, Mass.	10.00
D. G. Jusius, Worcester, Mass.	10.00
J. Ješkevičius Worcester, Mass.	10.00
X., Worcester, Mass.	10.00
J. Deksnis, Worcester, Mass.	10.00
A. Totorėlis, Hartford, Conn.	7.00
J. Senkus, Worcester, Mass.	5.00
D. Sukackas, Lawrence, Mass.	5.00
Z. Penkauskienė, Lawrence, Mass.	5.00
A. Šešelgis, Chicago, Ill.	5.00
P. Petkuvienė, Chicago, Ill.	5.00
F. Puodžiūnas, Chicago, Ill.	5.00
J. Klapman, Chicago, Ill.	5.00
F. Jurevičia Chicago, Ill.	5.00
N. J. B., Chicago, Ill.	5.00
J. Balšaitis, Chicago, Ill.	5.00
Napoleonas, Chicago, Ill.	5.00
Žemaitis, Chicago, Ill.	5.00
J. Dočkus, Chicago, Ill.	5.00
M. S. Parazas, Chicago, Ill.	5.00
P. Baltutis, Chicago, Ill.	5.00
J. M. Demenčiai, Chicago, Ill.	5.00
Frankie, Chicago, Ill.	5.00
J. Užubalis, Chicago, Ill.	5.00
J. Laskauskas Chicago, Ill.	3.00
J. Yesadavičia, New Kensington, Pa.	3.00
B. Stupelis, Philadelphia, Pa.	3.00

(Tąsa 2-me pusl.)

Bombanešio nelaimėje žuvo 9 amerikonai

Elkind W. Va. — Sudužo į kalną ir sudegė amerikinis bombanešis. Žuvo visi 9 jo lakūnai. Bombanešis gabeno karius į Alaską.

Paryžius. — Į Persijos Užlają ketvirtadieni nukrito keleivinis Francijos lėktuvas su 51 žmogum. 13 jų išgelbėta. 38 kiti žuvo arba dingo be žinios.

Ši nelaimė įvyko tik už pusės mylios nuo vietos, kur pirm poros dienų žuvo kitas francūzų lėktuvas su 44 žmonėmis.

London. — Anglija pasirašė sutartį, pagal kurią pirks iš Sovietų Sąjungos apie pusę miliono tonų medžio per metus, tai antra tiek daugiau, negu pernai. Mokesnį Sovietai priims angliškais pinigais.

Dabar Anglija veda derybas dėl daugiau grūdų pirkimo iš Sovietų Sąjungos.

Sovietai naudoja naują gyduolę nuo džiovos

Maskva. — Sovietiniai medicinos mokslininkai surado, jog sekmingiausia nauja gyduolė nuo džiovos yra PASK (para - aminosalicylic acid). Dabar ta gyduolė daugmeniškai gaminama, pagal Sovietų sveikatos ministerijos įsakymą.

150,000 parašų iteikta J. Tautom prieš A-bombas

Lake Success, N. Y. —Amerikiniai darbo unijų delegatai įteikė Jungtinėm Tautom prašymą su 150,000 unijistų parašų, kad uždraustų atomines bombas ir kad Amerika ir kiti vakariniai kraštai per ramias derybas su Sovietais išspręstų ginčijamus klausimus.

Aštuonių pėdų ilgio prašymą su tais parašais priėmė generalinio Jungtinių Tautu sekretoriaus Trygves Lie pavaduotojas Benjaminas Cohen. Dėkojo už pasidarbavimą dėl taikos.

ORAS. — Giedra, vidutiniai šilta.

Republikonai kelia lermą, kad valdžia nenusmerkė Amerasios Redaktorių

Šneka, kad valdžia nugloščius to žurnalo komunistus 1945 m.

Washington. — Senato užsienio reikalų komisija perkratinėja senąją 1945 metų bylą prieš žurnalo Amerasia redaktorius ir bendradarbius. Bet republikonai sako, jog ta komisija, pirmininkaujant demokratui Tydingsui, stengiasi tiktai pateisinti valdžios "palankumą komunistams" toje byloje.

Joe McCarthy, Hickenlooper ir 19 kitų to plauko republikonų senatorių išleido pareiškimą, tvirtindami, kad Trumano valdžia "nubaltino Amerasios komunistus" toje byloje.

FBI slaptosios policijos agentai 1945 m. užklupo Amerasios žurnalo leidyklą New Yorke ir užgrobė vadinamus "slaptus" valdžios dokumentus. Sako, Amerasia neteisėtai išgavus tuos dokumentus iš valstybės departamento Washingtone.

Sekusioje po to byloje vyriausias Amerasios redaktorius Philipas Jaffe buvo nubaustas $2,500 už neleistiną valdinių popierių naudojimą; kitas redakcijos narys pabaustas $500, o keturi kiti visai ištesinti.

Reikalauja naujos tyrinėjimų komisijos

Ragangaudžiai republikonai dabar rėkia, kad visus šešis "reikėjo sušaudyti, kaip komunistinius Sovietų šnipus." Jie reikalauja perduoti tos bylos pernagrinėjimą kitai senatorių komisijai, kurioj būtų daugiau republikonų. Jie būtinai nori nupiešti Trumano valdžią kaip "komunistų glostytoją."

(1945 metais dar nebuvo išsivystęs šaltasis karas prieš Sovietus. Tad Amerikos valdžia nelaikė minimų dokumentų svarbiais "sekretais". Tuose popieriuose buvo rašoma apie Azijos kraštų ūkį, pramonę ir politiką.)

Jaffės kvotimas

Dabartinė Senato komisija pirm keleto dienų slaptai kvotė Philipą Jaffę, buvusį redaktorių buvusiojo žurnalo Amerasia. Senatoriai klausinėjo Jaffę, ar jis komunistas, ir statė klausimus apie kitus žmones, turėjusius ryšių su Amerasia.

Jaffe nedavė atsakymų į šimtą panašių klausimų. Jis pareiškė jog turi konstitucinė teisę neatsakinėti. Nes atsakymai galėtų būt panaudoti kaip įkaltinimai prieš jį arba kaip pinklės prieš jo draugus.

Senatorių komisija pavedė savo advokatui apsvarstyt, ar traukt Jaffę teisman už "paniekinimą senato" todėl, kad Jaffe susilaikė nuo atsakymų.

Acheson sako, "karas nėra neišvengiamas"

Dallas, Tex. — Amerikos valstybės sekretorius Dean Acheson sakė, "karas nėra neišvengiamas."

Kalbėdamas Southern Methodistų Universitete, tačiau, Achesonas kartojo, kad Jungtinės Valstijos turi stipriai apsiginkluoti ir kitas "vakarų demokratijas" tinkamai apginkluoti.

Jis pasakojo, kad tik tokiu būdu galima būtų išvengti karo su Sovietais. Už karo pavojus Achesonas kaltino tiktai Sovietų Sąjungą.

Marshallo planas skurdina italus, sako senatorius

Washington. — Sugrįžęs iš Italijos, demokratas senatorius William E. Benton sakė korespondentams, jog amerikinis Marshallo planas Italijoj daro turčius dar turtingesniais, o beturčius verčia vis vargingesniais skurdžiais.

Rendų kontrolė būsianti bent šešiem mėnesiam "užtikrinta"

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmo ir Senato įgaliotiniai tarėsi suderint į vieną bilių atskirus tarimus, kuriuos senatoriai ir kongresmanai padarė dėl rendų kontrolės pratęsimo. Vieni ir kiti užtikrino, kad kontrolė bus pratęsta bent iki šių metų pabaigos.

Senatas nutarė palaikyti rendų kontrolę iki 1951 m. sausio 1 d. ir leist įvairiems miestams ją pailginti dar 6 mėnesius po to, jeigu miestai to reikalaus.

Kongreso Atstovų Rūmo tarimas siūlo pratęsti rendų kontrolę 7 mėnesiams, nuo šio mėnesio 30 dienos iki 1951 m. vasario 1 d., duodant miestams teisę palaikyt kontrolę dar per 5 mėnesius po to.

Kurie miestai nereikalaus pratęsimo, tai rendų kontrolė juose pasibaigs gruodžio 31 d. šiemet, pagal senatorių ir kongresmanų nutarimus.

Bet kontrolė nebus sugrąžinta tokiuose miestuose bei valstijose, kur jinai jau buvo panaikinta arba kur išleistas vietinis įstatymas, perimantis kontrolę į tų vietų valdybų rankas.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Darbiečių žodžiai ir darbai

Didelė, svarbi žinia iš Londono: Darbo Partijos vykdomasis komitetas paskelbė "naują programą". Jei tikėti komercinės spaudos korespondentais, tai ši programa sukėlė "revoliuciją" visoje diplomatijoje. Ypatingai nustebintas esąs Paryžius. Mat, toje programoje, sakoma, darbiečiai atmeta francūzų-vokiečių nutarimą apvienyti stambiąsias, sunkiąsias pramones. Darbiečiai sako, kad jie tokiam planui nepritaria ir Anglija neprisidės.

Bet tai dar nereiškia, kad tokia pozicija bus ir darbiečių valdžios. Darbiečių darbai labai dažnai priešingi jų žodžiams. Attlee ir Bevin darys tą, ką jiems įsakys Amerika. Jie gal pasinervuos, bet kai gaus įsakymą pasidėti po sėdyne partijos vykdomojo komiteto programą ir plepalus apie "socializmą", darbiečiai diplomatai nusilenks iki pat žemės. Taip būdavo praeityje. Nėra pamato manyti, jog taip nebus ateityje. Paryžius, mums atrodo, perdaug sielojasi be reikalo.

Kuo CIO vadovybė didžiuojasi

Prieš keletą metų niekas nebūtų tikėjęs, jeigu kas būtų išdrįsęs tvirtinti, jog ateis laikas, kada Philip Murray ir kiti CIO vadai net pralenks pačius konservatiškiausius Amerikos Darbo Federacijos vadus. Bet šiandien tie vadai jau stovi pačiose pirmosiose ragangaudžių eilėse darbo unijose.

Štai susirenka CIO vykdomoji taryba. Organizacinis direktorius Allan S. Haywood patiekia susirinkimui pranešimą. Tame pranešime plačiai ir garsiai skamba tik vienas dalykas! Haywood džiaugiasi, kad žingsnis po žingsnio baigiamos šluoti laukan iš CIO visos kairiosios unijos. Už mėnesio kito nebeliksią nė vieno lokalo, kuris išdrįstų simpatizuoti kairiesiems, pažangiečiams, kuriuos visus Haywood apšaukia komunistais.

Teroras prieš kairiuosius unijistus vedamas keliose formose. Septynios ar aštuonios ištisos unijos, su apie milijonu narių, tapo išmestos iš CIO. Kur unijų viršunėse sėdi Murray klikos žmonės, bet atsiranda lokalų, kuriems vadovauja kairieji unijistai, tie lokalai suspenduojami ir organizuojami šalia jų nauji lokalai. Prasideda kova įmonėse. Vieni darbininkai laikosi senam lokale, kuris nebeskaitomas unijos lokalu, o kiti įstoja į naują lokalą. Rietenos, susikirtimai, kartais pasibaigią kruvinais įvykiais.

Haywood praneša, kad tokių naujų lokalų organizavimas arba griovimas senųjų lokalų su pažangia vadovybe eina taip smarkiai, jog centras nebespėja jiems čarterius išdavinėti.

Kad tai silpnina unijas, pakerta darbininkų atsparą prieš samdytojus, žlugdo visą unijinį judėjimą, nerūpi nei Haywoodui, nei jo bosui Murray.

Tuo tarpu CIO vadovybė visiškai pamiršo organizavimą neorganizuotų darbininkų. Milijonai darbininkų turėtų būti įtraukti į unijas. Juos suorganizuoti būtų galima, būtų nesunku, jeigu Amerikos Darbo Federacijos ir CIO biurokratai rimtai susirūpintų. Jie milijonus dolerių, išrinktų iš unijistų, išleidžia tų pačių unijistų terorizavimui, vietoj panaudoti organizavimui neorganizuotų darbininkų. Auksinė proga praleidžiama. Duodama proga samdytojams suburti savo jėgas ofensyvai prieš darbo unijas. Anksčiau ar vėliau jie pradės visuotiną kampaniją už sulaužymą organizuotų darbininkų atsparos. To negali nematyti Federacijos ir CIO lyderiai.

Nauji rekrūtai judėjimui už taiką

Šiomis dienomis pora įvykių aiškiai įrodo taikos sąjudžio stiprėjimą. Tiesa, kad tai paliečia tik du individualu, bet jie atstovauja tą idėją, kuri smarkiai plėtojasi.

Berlyne Anglijos žinių agentūros Reuter galva, dar jaunas, tik 34 metų vyras, John Peet padarė pareiškimą, kad jis meta darbą, pereina Rytinėn Vokietijon ir ten darbuosis — darbuosis už taiką. Toje vietoje būdamas, jis įsitikinęs, kad Amerika ir Anglija ruošia naują karą, kad faktinai anglai yra tik uodega amerikiečių. Jis sako: "Kaip anglas patrijotas ir taikos draugas, aš nebegaliu to pakęsti."

Kitas įvykis liečia Jungtines Tautas. Tai dar didesnis ir svarbesnis. Jungt. Tautų Apšvietos, Mokslo ir Kultūros Organizacijos direktorius meksikietis Dr. Jame Torres Badet įteikė rezignaciją. Jis pareiškė, kad ta organizacija, susidedanti iš 52 šalių atstovų, bet vadovaujama anglų ir amerikiečių, visiškai nepaiso svarbiausio žmonijos reikalo, butent, taikos išlaikymo. Mat, Čechoslovakijos atstovas prieš porą savaičių pasiūlė, kad ši įstaiga pasisakytų už uždraudimą atominės bombos gaminimo ir vartojimo. Bet niekas iš to neišėjo. Amerik. delegatas pasiūlė, kad būtų išrinkta komisija ištyrimui viso taikos reikalo. Badet tai paskaitė taikos reikalo sabotažavimu, viso reikalo žlugdymu. Ką čia tyrinėsi? Kas čia neaišku? Argi neaišku, kad atominė bomba yra pragariška mašina, masinio žmonių žudymo pabūklas? Kas nori taikos, kas nenori Trečio pasaulinio karo, tas turi dabar kovoti už taiką. Badetui atrodo, kad amerikiečiai kitų kapitalistinių kraštų atstovus už nosies vedžioja. Todėl jis pakęsti nebegalįs ir rezignuoja!

Pridėk prie to, kad jau virš šimtas milijonų žmonių įvairiuose kraštuose, jų tarpe ir Amerikoje, pasirašė taikos peticiją o parašų rinkimas tik prasidėjo, ir turėsite prieš save istorinį faktą, jog taikos judėjimas jau pasiekė visus sluogsnius, visus žmones. Su juo turės skaitytis visų kraštų valdovai. Žmonės privers naujo karo kurstytojus trauktis iš savo pozicijų. Peet ir Badet yra tik du individualai bet jie atstovauja sentimentą tūkstančių inteligentų, kurie šiandien tebetyli, bet rytoj prabils.

Taikos reikalas laimės!

Kas Ką Rašo ir Sako

BUVĘS AMERIKIETIS APIE AMERIKIEČIUS IR JŲ POLITIKĄ

Berlyno rytinėje dalyje įvyko masinis susirinkimas, kurio tikslas buvo užprotestuoti prieš įkalinimą Amerikoje Komunistų Partijos sekretoriaus Eugene Dennis ir nuteisimą kalėjiman vienuolikos vadų. Svarbiausią prakalbą pasakė Gerhartas Eisler, buvęs amerikietis, smarkiai persekiotas ir pabėgęs iš Amerikos, o dabar einąs Demokratinės Vokiečių Respublikos propagandos ministro pareigas.

Gerhartas Eisleris, tarp kitko, pasakė:

Nėra Jungtinių Valstijų imperializmui vietos Europoje, ir "gali ateiti laikas, kad amerikonai turės pasitraukti ne palengvėle, bet ant greitųjų."

O vakarinės Vokietijos vokiečiai politikieriai "tarnauja kaip spitūnai Amerikos generolam, lyg sakydami: — Ačiu, gerbiamasis, kad į mane nusispjovei."

Tuo tarpu milijonai norinčių taikos amerikiečių laukia, kad jų valdžia pasisveikintų su Stalinu ir paspaustų jam ranką.

Sovietų vyriausybė visuomet pasiruošus išbandyti pasiūlymus, pagal kuriuos kapitalizmas galėtų gretimai su socializmu sugyventi.

"Sovietų Sąjunga nesileis, kad ją kas terorizuotų, ir tik amerikiečiai bukapročiai to nesupranta. Tačiau ir tokie turėtų suprasti griežtą ir aiškų šūkį kiekvieno mylinčio taiką vokiečio: — važiuok sau namo, ami (amerikone)".

Susirinkime grojo Eislerio brolis Hans Eisler muzikinius savo kūrinius. Hans, buvęs muzikos kompozitorius Hollywoodo judžiams, yra ištremtas iš Jungtinių Valstijų kaip įtartas komunistas.

Visi Amerikiečiai Buvo Sutverti Lygūs, Bet...

Vieni dirbo ir gyveno visų žmonių, visos valstybės labui. Kiti gyveno savo pilvui ir kišenei. O kad vieneriomis rankomis didelio godišiaus kišenės nepripildysi, godišiai pradėjo tam naudoti ir kitų žmonių rankas ir protą. Jie pradėjo vieniems samdomiems nedamokėti už darbą, kitiems parduodami prekes imti už jas daug daugiau, negu jos vertos.

Tuo būdu tūli prisižėrė milijoninius turtus ir pasijuto didesniais už lygiais sutvertus kitus žmones.

Susikrovus daug milijonų turto, įgijus galią kontroliuoti milijonų žmonių visą gyvenimą, Metropolitan Apdraudų kompanija, New Yorke, jos viršininkai irgi pasijuto didesniais už kitus lygiais sutvertus žmones. Į savo namų projektą Stuyvesant Town, dalinai paliuosuotą nuo mokėjimo taksų, kompanija teleidžia tiktai parinktus žmones, nors visi moka padidintus taksus dėl to, kad ta firma nedamoka.

Ir Turintieji Butą Nėra Juomi Užtikrinti

Pastaruoju laiku trims dešimtims šeimų kontrakto neatnaujino. Rendauninkų organizacijoms patarėjas Paul L. Ross įspėja, kad iki rudens apie 60 šeimų neteks buto tame projekte.

Už ką?

Rendauninkai sako, jog už tai, kad jie reikalavo, jie kovojo, kad projekte butai būtų išrenduojami visiems švariems ir padoriems žmonėms, įskaitant ir tamsiųjų spalvų žmones, tarpe jų ir negrus.

Tūli projekto gyventojai tai kovai buvo taip nuoširdūs, jog sutiko per ištisus mėnesius gyventi ankštame bute su pasikviesta pas save "svečiuosna" negrų šeima tikslu užduoti smūgį diskriminacijai; darančiai mūsų valstybei gėdą ir liaudžiai žalą. Jie pasiaukojo tam, kad būtų atsteigta mūsų šalyje demokratija, kokią laiduoja mūsų šalies konstitucija.

Tačiau firma nesako, kad tie žmonės išmetami iš buto už kovą prieš diskriminaciją. Ne. Net ir kitas kas negalėtų firmai to primesti. Toms visoms 30 šeimų atsakė butus "biznio sumetimais."

Rendauninkai tuo nepasitenkino, tyrinėjo. Ir surankiojo sekamus davinius:

Lai Kalba Rendauninkų Surinkti Faktai

Rendauninkų organizacijos steigėjuose buvusiųjų 14-kos kontraktai atsisakyta atnaujinti. Tačiau, kas gi galėtų sakyti, kad juos nubaudė už kovingumą — penkioliktajam atnaujino kontraktą.

Dalyvavusiųjų pasitikti daktaro Lee Lorch, profesoriaus, pasikviestą svečiuosna negrų Hardine Hendrix'ų šeimą trijų kontrakto neatnaujino, vieno atnaujino.

Turėjusiems kelioms dienoms negrus svečius ir sąryšyje su tuomi minėtiems spaudoje trims neatnaujino kontrakto.

Priėmusiems negrus padegėlius po to, kuomet 100 šeimų buvo likusios be pastogės Harleme, dviem neatnaujino, vienam atnaujino.

Viešai žinomiems daly-

viams įvairiuose kituose progresyviuose veiksmeliuose penkiems neatnaujino, vienam atnaujino.

Taigi, firma sakosi tik pasirinkusi sau patinkamus palikti, kitus išmesti "biznio sumetimais." Tačiau tos 30 šemų neturi, kur eiti. Ir visos kitos ten pasiliekančios šeimos mato, kur link tas veda.

Ar Savininkas Diktuos, Su

Kuo Bendrauti?

"Nejaugi darbo žmogus turės tapti keno nors užgaidų vergu ir namie, ne vien tik fabrike?" klausia rendauninkai.

Atrodo, jog taip, jeigu šią bylą mūsų žmonės šaltai praleis pro akis.

Diskriminacijai ir persekiojimui kovotojų prieš diskriminaciją plačiai atidarė galimybes mūsų šalies Aukščiausiojo Teismo atsisakymas pernagrinėti Stuyvesant Town bylą, reikalavusią uždrausti diskriminuoti.

Stuyvesant Town kova taipgi dar kartą įrodė tą tiesą kad kur nėra teisių ir laisvių vienai grupei, ten negali to būti bile kuriai kitai grupei. Tai neginčijamai patyrė tos 30 baltųjų žmonių šeimos, kurios tapo nepageidaujamomis po to, kai leido firmai atrankioti (kaipo nepageidaujamas) negrų šeimas. **G.**

MIRĖ SENAS MOKSLININKAS BIRGE

Madison, Wis. — Mirė profesorius Ed. A. Birge, 98 metų, buvęs Wisconsino Universiteto pirmininkas, vadinamas geriausias ežerų žinovas.

Būdamas 90 metų amžiaus, Birge išmoko mašinėle rašyti, kad kiti galėtų lengviau perskaityti jo užrašus apie mokslinius jo atradimus.

Vajus dėl sukėlimo $10,000 Laisvei

(Tęsinys nuo pirmo puslapio)

B. Chulada, Lawrence, Mass.	2.00
Ćukajietis, Lawrence, Mass.	2.00
S. Penkauskas, Lawrence, Mass.	2.00
G. Balevičius, Brooklyn, N. Y.	2.00
J. Rudis, Lawrence, Mass.	1.00
P. Senulis, Chicago, Ill.	2.00
H. J. Bagdonas, Chicago Ill.	2.00
A. Čiapas, Chicago, Ill.	2.00

Per K. Abekienę po $1 aukojo: P. Sprindis, A. Sabel, A. Meizal, S. Vaičiulionis, A. Mockus, A. Yuris, K. Jakubauskas, J. Plauška, L. Binkis, A. Pavilonis, M. Yotka, A. Gerdis, J. Lugas, P. Pavilionis, G. Rimkus, A. Jakutis, J. Juknis, Dubay, W. Cook, J. Paulauskas, J. A. Bukšai, S. Montvila.

Draugė Abekienė aukas surinko Vilnies piknike, įvykusiame š. m. birželio 11 d.

Aukų rinkėjams ir aukotojams tariame nuoširdžią padėką!

Konstancija Abekienė rašo:

"Sužinojusi, kad dienraščio Laisvės finansinė padėtis bloga, suskubau kiek tiek padirbėti. Ir štai siunčiu vienos dienos darbą — surinkau Vilnies piknike. Aišku, tai nepaskutinė auka. Tikiu, kad ir kiti draugai ir aš pati dar pasidarbuosime.

"Žadu dalyvauti LDS seime ir ALDLD suvažiavime. Viso geriausio jums, draugai!"

Draugas A. Totorėlis iš Hartford, Conn., rašo:

"Brangūs Draugai laisviečiai! Įdedu $7 auką Laisvei sutvirtinti, o $3 esu aukojęs gegužės mėn. pabaigoj. Vadinasi, bus iš viso $10.

"Man nesuprantama, kaip mūsų Laisvė gali išsilaikyti. Aš skaitau ir rusų dienraštį "Russkij Golos", kuris išeina tik keturių puslapių, o jo prenumerata metams $10, gi Laisvės prenumerata tik $7 metams.

"Linkiu, kad jūs, draugai, sutvirtintumėt Laisvę finansiniai."

★

Paklaidos pataisymas. Š. m. birželio 6 d. paskelbtame aukotojų sąraše Laisvėje įsiskverbė klaida: turėjo būti, jog Jurgis Žilinskas aukojo $1 ir viena gera draugė per jį aukojo $2. Viso trys doleriai. Atsiprašome.

Specialaus Vajaus Komitetas.

Laisvoji Sakykla

Vieno socialdemokrato kreiva "išpažintis"

Nuėjau pas kaimyną ir radau ant stalo gegužės 31 dienos Keleivį. Atsiverčiu ketvirtąjį puslapį ir skaitau didelėmis juodomis raidėmis: "Socialdemokrato laiškas komunistui". Rašo koks ten M. Bareiša. Suprantu, kad tai bus pabėgėlis iš Lietuvos.

Kaip ir daugelis kitų labai mokytų dypukų, M. Bareiša tuojau smarkiai pasigiria. Jis ėjęs aukštus mokslus, net buvęs pradėjęs mokytis į kunigus, nes tėvai to norėję, bet viso labo išmokęs būti tik "inteligentu." Jis rašo: "tamstos žiniai pasakysiu, kad Lietuvoj dirbau inteligento darbą ir buvau neblogai aprūpintas — kaip ir visi inteligentai..."

Nepykstu, kad žmogus pasigiria. Bet tas pasigyrimas duoda mums suprasti, kad M. Bareišai, kaipo "gerai aprūpintam inteligentui" negalėjo per daug skaudėti galvos, kai jis paliko Lietuvoje milionus valstiečių ir darbininkų, kuriuos per tryliką metų plėšė smetonininkai, o per karą plėšė ir žudė hitlerininkai. Juk jis, nors ir socialdemokratu būdamas, bėgo su smetonininkais pas hitlerininkus nuo tų Lietuvos darbininkų ir valstiečių.

Šitą mintį manyje dar labiau sustiprina ir toks jo keistas posakis: **"Jei būčiau likęs Lietuvoje, mano tikroji vieta būtų buvus Vorkutos miškai su 60 laipsnių šalčio..."**

Kaip tai gali būti: Beveik trys milijonai Lietuvos valstiečių, darbininkų ir inteligentų nebėgo, pasiliko Lietuvoje ir dabar tebegyvena, o M. Bareiša yra užtikrintas, kad jeigu jis būtų pasilikęs, tai būtų atsidūręs Sibire? Juk tuojau žmogaus galvoje gimsta mintis, kad šis dypukas yra sunkiai kuo nors prasižengęs. Kaip gi kas nekaltą, jokių įstatymų nesulaužiusį žmogų baus?

Dėl pavyzdžio pasiimkime šią šalį. Čia mes turime Konstituciją ir tam tikrus įstatymus. Reikia jų klausyti, juos pildyti. Pavyzdžiui, užmušei žmogų, iškeps elektros kedėje. Išplėšei banką, pasodins daugeliui metų šaltojon. Išprievartausi moterį, taip pat smarkiai nukentėsi. Išdaužysi kaimynui langą, būsi nubaustas. Pagaliau mes turime dar karo metu išleistą įstatymą, vadinamą "Smith Act". Dabar valdžia pradeda areštuoti ir bausti Komunistų Partijos vadus, primesdama jiems sulaužymą to įstatymo.

Taigi, daleiskime, jei amerikietis sulaužytų įstatymą, pabėgtų kiton šalin ir atviram laiške komunistui sakytų: "Jei būčiau pasilikęs Amerikoje, būčiau atsidūręs elektros kedėje arba džėloje." Žmogus rašytų šventą tiesą. Taigi, kai M. Bareiša sako, kad jis būtų atsidūręs Sibire, jeigu būtų pasilikęs Lietuvoje, kuomet trys milionai Lietuvos žmonių pasiliko ir neatsidūrė Sibire, verčia prieiti išvados, kad jis sako tiesą, kad jis yra kuo nors sunkiai prasižengęs prieš Lietuvą ir Lietuvos žmones.

Man tame M. Bareišos straipsnyje arba laiške keistai skamba dar vienas posakis. Kalbėdamas, kaip labai daug dypukų prastai kalba apie Lietuvą, jis sako: **"Žmonių tūkstančiai negali kalbėti, kaip susitarę, o jie visi pasakoja tą patį".**

Bet mes turime atsitikimų, kur kalba, ne tik kalba, bet ir protauja, "kaip susitarę," milijonai žmonių. Jie yra taip paveikti propagandos, informacijų.

Argi ne milijonai žmonių, kaip susitarę, čia Amerikoje vienodai kalba ir protauja, šaltojo karo klausimu? Kadangi socialdemokratui Bareišai bus daug aiškiau, tai paimkime tą pačią Lietuvą. Argi ne tūkstančiai ir tūkstančiai Lietuvoje Smetonos diktatūros sugadintų žmonių , "kaip susitarę", vienodai smetoniškai kalbėjo ir elgėsi?

Taigi, mano supratimu, tas faktas, kad tūkstančiai pabėgėlių, paveikti tų pačių sąlygų, kaip susitarę, šiandien vienodai kalba apie Tarybų Lietuvą, dar nieko neįrodo. **Vorkutietis**

Čiangininkai sušaudė du savo generolus

Formoza. — Čiang Kaišeko kinai tautininkai nusmerkė ir sušaudė du savo generolus Wu Sihą ir Čen Pao-čongą ir pulkininką Nyi Šihą. Čiango teismas surado, kad jie planavę iššaukt sukilimą Formozos saloj ir perduot ją Kinijos komunistams.

Sykiu su tais trimis karininkais sušaudyta ir mergina Tsu Kan-se kaip vadinamo sąmokslo dalyvė.

V. Grybas

Pavasaris Lietuvos Kolūkiuose

Rašytojo Petro Cvirkos romanas "Žemė maitintoja" — vienas iš įžymiausiųjų lietuvių literatūros veikalų. Su didžia jėga Petras Cvirka jame pavaizdavo nepakenčiamai sunkią ir bedžiaugsmę darbo valstietijos dalią buržuazinėje santvarkoje. Romano herojus, mažažemis valstietis Tarutis, išreikšdamas anuo metu nesibaigiančio skurdo prislėgtos liaudies slaptąsias mintis, sako:

— "Išsklaidė mūs jėgą, išsklaidė, kaip avių bandą, o paskum, kaip vilkai, ir ėmė mus gaudyti pavieniui... Kai be tų ežių, be ženklų gyvensim, ranka į ranką, širdis į širdį... supranti, komunoj, tada... ot! Kol šitaip — vienas viršuje, šimtas apačioje."

Laikas, apie kurį svajojo Taručiai, atėjo. Tarybų Lietuvoje valstiečiai masiškai nuėjo naujuoju šviesiu kolūkiniu keliu, dirba išvien, be ežių, kolektyviškai, "ranka į ranką, širdis į širdį". Respublikoje jau yra įsteigti daugiau kaip 6300 kolūkių. Ir šių metų pavasari valstiečiai teisingai vadina kolūkiniu pavasariu. Sėja vyksta plačiuose kolūkių masyvuose, o ne menkose siaurose žemės juostelėse.

Dosnią pagalbą Lietuvos kolūkiečiams teikia Tarybų valstybė, broliškosios tarybinės respublikos, iš kur srove eina į Lietuvą trąšos, veislinės sėklos, traktoriai ir kitos mašinos. Šį pavasarį kolūkių laukuose dirba tūkstančiai traktorių, gautų iš broliškųjų tarybinių respublikų. Mašinas vairuoja žmonės, įsisavinę techniką.

Sparčiai auga kvalifikuotieji kolūkinio kaimo kadrai. Rūpindamasi žemės ūkio kadrų augimu bei pasitobulinimu, Tarybinė Vyriausybė įsteigė respublikoje 8 žemės ūkio technikumus, 8 žemės ūkio mokyklas, dvi valstybines dvimetes vadovaujančių kadrų mokyklas, kuriose mokosi 175 kolūkių pirmininkai, 4 mechanizacijos mokyklas ir platų įvairių kursų tinklą. Iki pavasario šiuos kursus bei mokyklas baigė 800 kolūk. pirmininkų, 2,450 laukininkystės brigadų brigadininkų, 4.000 mechanizatorių, 2.400 sąskaitininkų. Jie sumaniai panaudoja įsigytas žinias pavasario sėjoje.

Pavasario sėją kolūkiai pradėjo su ypatingu pakilimu. Dar žiemos metu jie patikrino ir atremontavo žemės ūkio inventorių, paruošė sėklas. Agrotechnikos rateliuose kolūkiečiai mokėsi priešakinės tarybinės agrotechnikos. Sėja įvykdoma darniai ir organizuotai. Kolūkiuose ryškiai įsiliepsnojo socialistinio lenktyniavimo žiburiai. Antai, Petro Cvirkos vardo kolūkis įsipareigojo virš plano užsėti 25 hektarus žemės.

Iš šito kolūkio — vieno daugelio — pavyzdžio galima pamatyti, kaip pasikeitė lietuviškojo kaimo veidas pokariniais metais, kaip pasikeitė jo žmonės. Kolūkis įsisteigė prieš dvejus metus Jurbarko apskrities Žibintų kaime. Kaip tik tą kaimą ir jo žmones aprašė Cvirka savo romane "Žemė maitintoja." Tačiau jų gyvenimas, jų likimas jau kitaip susiklojo. Kartu su kolūkiu Žibintų kaiman atėjo laimė, jo gyventojams atsivėrė platus kelias į šviesią ateitį. Kolūkietis Jonas Mikelkevičius jau per pirmuosius kolūkio gyvavimo metus už savo darbą visomeniniame kolūkio ūkyje gavo 250 pūdų grūdų, daug bulvių, daržovių, pašarų. Visuomeninis ūkis tapo pagrindiniu jo pajamų šaltiniu. Be to, kaip ir visi kolūkiečiai, Mikelkevičius turi pasodybinį sklypą, dvi karves, kiaulių, avių, paukščių. Niekuomet anksčiau jis nežinojo ir negalėjo žinoti tokios gerovės.

Kolūkis gavo kreditą, įsigijo mineralinių trąšų. Jo laukus įdirba Vytėnų mašinų - traktorių stotis. Pereitais metais buvo nuimtas geras derlius — vidutiniškai po 18 centnerių grūdų iš hektaro. Sparčiai didėja kolūkyje gyvulių skaičius. Dar pereitaisiais metais artelė viršijo savo trimetinį gyvulininkystės išvystymo planą.

Kolūkiui vadovauja drg. Volskis, šių metų kovo mėnesį išrinktas TSR Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos deputatu. Jo likime, kaip vandens lašе atsispindėjo tie didieji pasikeitimai, kurie įvyko Lietuvos valstietijos gyvenime, įsikurus tarybinei santvarkai. Volskio senelį dvarininkas išmainė į jautį, tėvas visą amžių skurdo kumetyne, o pats Volskis nuo mažens vergavo pas dvarininką Stašelskį. O dabar Volskis — TSR Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos deputatas, žydinčio kolūkio pirmininkas.

Kolūkiai išvadavo Lietuvos valstiečius iš amžino skurdo. Jie užtikrintai žengia kolūkiniu keliu, vedančiu į laimingą pasiturintį gyvenimą. Todėl su tokiu džiaugsmu kolūkiečiai išėjo pavasarį į laukus, todėl taip darniai ir sėkmingai vyksta respublikoje pavasario lauko darbai.

DIDYSIS MAYNARDO

PIKNIKAS

Paramai Dienraščio

LAISVĖS

Visi rytai rengkitės į savo dienraščio didįjį pikniką, kuris įvyks

Sekmad., Liepos-July 2

●

Puiki dainų programa, daug visokių pamarginimų bei įvairumų, dalyvaus chorai, mažesnės grupės ir paskiri asmenys. Iš anksto rengkitės jame dalyvauti. Turėsite malonumo pasimatyti su daugeliu seniai matytų ir įsigysite naujų pažinčių.

Ši didžioji iškilmė bus

ARARAT CAMP

Vose Pond Pavilion

Maynard, Mass.

●

Maynardo pikniko bilietai yra iš anksto platinami, pasistengkite įsigyti jų arba pasirūpinkite jų platinimu savo kolonijose

Maynardo piknikai yra pagarsėję gerais valgiais. Nes iš daugelio kolonijų gaspadinės pasirūpina prigaminti ir atvežti į pikniką kuo geriusių valgių. Taipgi bus ir gėrimų.

●

Massachusetts valstijos pažangiosios lietuvių organizacijos kviečia visų rytų lietuvius dalyvauti šioje gražioje iškilmėje ir tuomi finansiniai paremti dienraštį Laisvę.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Dailės Instituto Studentų Mokslinė Konferencija

VILNIUS, bal. 11 d.—Vilniaus Valstybiniame dailės institute vyko studentų mokslinė konferencija, surengta šiais mokslo metais įsikūrusios instituto studentų mokslinės draugijos.

Konferencijoje dalyvavo Leningrado Repino vardo dailės akademijos architektūros fakulteto delegacija su vadovu docentu Lukinu priešakyje ir Kauno Valstybinio universiteto architektūros fakulteto atstovai.

Konferenciją atidarė instituto direktorius Jurkūnas.

Pranešimą tema "Bolševikinis partiškumas — vadovaujantis tarybinės dailės principas" padarė studentas P. Makašinas. Pranešimą apie lietuvių tarybinę skulptūrą skaitė skulptūros fakulteto studentas K. Švažas.

Su dideliu dėmesiu konferencijos dalyviai išklausė docento Lukino pranešimą "Architektūros dėstymo metodika."

Kauno universiteto architektūros fakulteto studentas A. Tebeliškis padarė pranešimą apie lietuvių liaudies monumentaliąją skulptūrą. Apie Vilniaus architektūrą referatą skaitė Vilniaus dailės instituto studentas I. Kvašys.

Konferencijos metu institute vyko ataskaitinė 1949-1950 mokslo metų studentų darbų paroda, kurioje išstatyti geresnieji studentų tapybos, skulptūros, grafikos, architektūros darbai. Čia pat eksponuojami Leningrado Dailės akademijos ir Kauno universiteto architektūros fakultetų studentų darbai.

★

Elektrinė Tarybiniame Ūkyje

KĖDAINIAI, bal. 11 d. — Pajėgią elektros stotį pastatė žeimių tarybinio ūkio kolektyvas. Eksploatacijon atiduotas 75 arklių jėgų lokomobilis, kuris gamina elektros energiją centrinei sodybai ir 5 skyriams. Darbininkų butuose jau įvesta apie 250 lempučių.

Elektros energija naudojama ne tik šviesai, bet gana plačiai ir gamybiniams reikalams. Jos pagalba ruošiamas pašaras, varomi mechaninių dirbtuvių mechanizmai, teikiamas vanduo gyvulininkystės fermoms.

Pastačius elektrinę, tarybiniame ūkyje įrengta kino aparatūra. **P. Kvedaras.**

★

Pasiūlymai Įgyvendinami

PANEVĖŽYS, kovo 4 d. — Tarpapskritinėje sviesto-sūrio bazėje įgyvendinta eilė darbininkų racionalizatorinių pasiūlymų.

Anksčiau mašinų motorų cilindrai buvo šlifuojami Kauno ir Vilniaus įmonėse. Tai sudarydavo daug sunkumų ir išlaidų. Pritaikius vyr. mechaniko Byros pasiūlymą, buvo pagaminta kilnojama cilindrų šlifavimo mašina. Dabar motorų cilindrai šlifuojami vietoje.

Darbininkas Tručinskas pertvarkė pagamintos produkcijos gabenimą iš pirmojo į antrąjį dirbtuvių aukštą. Tas žymiai palengvino ir pagreitino darbą.

Eilė racionalizatorinių pasiūlymų jau įgyvendinta.

★

KAUNO ĮMONĖSE

★ KAUNAS, bal. 11 d.—20 procentų daugiau papirosų davė per pirmąjį š. m. ketvirtį palyginti su 1949 m. pirmuoju ketvirčiu "Zefiro" fabriko kolektyvas. Viršum ketvirčio plano pateikta keliolika milijonų papirosų. Per tą laikotarpį sutaupyta apie 160 kg tabako, apie 240 kg kandiklinio ir apie 1,000 kvadratinių metrų gilzinio popieriaus.

★ Gamyba mechanizuojama dažų-lakų fabrike. Čia mechanizuotas dažų maišymas, skiedimas ir pilstymas. Pirmieji bandymai davė gerus rezultatus. Apytikriais apskaičiavimais sumažės brokas: aliejinių dažų gamyboje —4.5 procento, lakolinių dažų—5.5 procento. Be to, atpalaiduota kitiems įrenginiams 40 kvadratinių metrų gamybinio ploto.

★ Šiomis dienomis "Aulo" artelės kolektyvas išleido šešis naujus, vyriškos, moteriškos ir vaikiškos vasarinės avalynės modelius.

★ Kasdien po 20-30 kg medvilnės sutaupo "Kauno vatos" puikios kokybės brigada, kuriai vadovauja Urbonavičius.

★ Į tarpusavio lenktyniavimą su Vilniaus "Eskos" fabriko kolektyvu stojo "Sanito" įmonės kolektyvas. Sanitiečiai užsibrėžė dvigubai padidinti ampulių ir ampulių stiklo skyrių gamybinį pajėgumą. Bus įrengtos 4 mechanizuotos vonios, kurios pakeis rankų darbą. Be to, pasižadėta balandžio mėnesį 5 dienom paspartinti apyvartinių lėšų apyvartą.

★ Naujam navigacijos sezonui neblogai pasiruošė Nemuno laivininkystės darbuotojai. Per partinio-ūkinio aktyvo pasitarimą buvo nurodyta, kad laivų remontas užbaigtas pirma laiko, aukštu lygiu dar iki rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą dienos. Šiuo metu laivų įgulos sudarė paspartinto darbo planus. Įsipareigota metinį krovinių pervežimo planą užbaigti iki Didžiojo Spalio 33-jų metinių ir duoti 800 tūkstančių rublių viršumplaninių sankaupų.

★

KAUNAS, bal. 16 d.—"Priekalo" fabriko kolektyvas pradėjo gaminti plūgų noragus, verstuves ir kitas dalis žemės ūkio įrankiams. Be to, kolūkių valstiečiams, pagaminta 5,000, noragėlių spyruoklinėms akėčioms, daug sietų vėtyklėms, 6 tonos ūkiškų grandinių ir kitų žemės ūkio padargų. **J. Raudonaitis.**

Moteris, mačiusi Alfonso Marmos nužudymą, jau laisva

S. PAULO. — Nuo š. m. kovo 31 dienos randasi laisvi, išrauti iš reakcijos nasrų dėka Brazilijos liaudies kovingumui, laimingai išlikę gyvi Tupano žudynių du didvyriai—draugai Maria Aparecida Rodrigues ir Honorio Tavares. Maria Aparecida, lankydamasi Sao Paulo mieste, turėjo progos pasikalbėti su "O Sol" demokratinio laikraščio žurnalistu. Čia paduodame ištisą jos pasikalbėjimą. Toji draugė buvo liudininkė paskutinių gyvenimo valandų ir minučių mums amžinai neužmirštamo draugo Alfonso Marmos ir kitų.

"1949 metų rugsėjo 25 dienos naktį, — pradėjo Maria Aparecida, — Alfonsas Marma, Pedro Godoy, Miguel Rossi, Dario de Paulo, Honorio Tavares ir aš, būdingu nacistiniam žvėriškumui, buvome užpulti Ademar de Barros policijos po vadovybe policijos viršininko žmogžudžio Renato Imparato, Dario de Paula name. Įsiveržė šaudant. A. Marma ir Godoy krito pirmi žaibo greitumu. Mirė kaip drąsuoliai, kaip komunistai, su sugniaužtomis kumštimis grumdamiesi iki paskutinės savo gyvybės sekundės.

"Bet žudikų žvėriškumas nesibaigė tuo. Rossi, kuris sėdėjo ant suolo, krito virtuvėj, bet dar buvo gyvas. Žmogžudžiai įsiveržę pradėjo badyti durtuvais Marmos, Godoy ir dar gyvo Rossi kūnus. Po tų brutališkų vaizdų buvom išlaikyti 5 valandas namo viduje. Rossi gyvybė galėjo būti išgelbėta, bet žmogžudžiai siekė atlikti dar vieną niekšystę: atgabeno iš miesto ginklų, kuriuos įspraudė į užmuštųjų rankas ir net uždėjo ant mano krepšio, idant fotografas užfiksuotų ginklų "arsenalą."

"Marma, Gody ir Rossi atidavė savo gyvybes už mūsų liaudies reikalus, už taiką, už išdalinimą žemės valstiečiams. Bet kuomet žūsta vienas komunistas, šimtai kitų drąsiai kelia savo galvas, pasirengę kovai. Tą mums rodo kasdien augantis valstiečių judėjimas, kuris yra tikru atsakymu neįsivaizduojamai Ademar de Barros papildytai žmogžudystei. Judėjimas, kuris plečiasi ne tik Sao Paulo valstybėje, bet visame krašte po garbinga taikos gynimo ir kovos prieš dvarponių išnaudojimo vėliava."

Toliau Maria Aparecida sako:

"Jų kūnai tapo sumesti į sunkvežimį ir nugabenti į lavoninę. Kareiviai spardė ir spiaudė į lavonus. Mane areštavo ir atgabeno S. Paulin į DOPS (politinė slaptoji policija—Red.), kur įvairiais būdais grasino, kad prisipažinčiau. Norėjo būtinai išgauti iš manęs palankią žmogžudžiams deklaraciją. Išsilaikiau ištvermingai prieš visus grasinimus per vienuoliką dienų, turėdama visuomet omeny žuvusius draugus.

"Grąžinta atgal į Tupan išbuvau 6 mėnesius įkalinta. Nebijojau nieko, nes žinojau, kad liaudis stovi su mumis ir anksčiau ar vėliau būsime išlaisvinti. Ir tik dėka liaudžiai, šiandien esame laisvi. Paskutiniu laiku mums suteiktas solidarumas pasiekė tokį laipsnį, kad Ademar de Barros policijos suklastuota byla—tikra parodija,— idant mus įkalinti ilgiems metams, buvo panaikinta.

"Jaunimo, valstiečių, įvairių religinių organizacijų delegacijos mus lankydavo kasdien. Tūkstančiai laiškų tapo prisiųsta Tupano teisėjui reikalaujant mūsų laisvės."

Užbaigiant pasikalbėjimą jaunuolė susijaudinusi tarė: "Kuomet apleidome kalėjimą, buvome iškilmingai liaudies sutikti. Net raketų netrūko išreiškimui savo džiaugsmo tam fašistinės ir antiliaudinės Ademar de Barros valdžios pralaimėjimui. Tam širdingam ir mielam mūs pasitikimui galime tik atsimokėti padidinant savo kovingumą už taiką, demokratiją ir mūsų liaudies gerovę, tokiu būdu pagreitinant išsiliuosavimą iš vargo ir priespaudos."

(Iš "O Sol," 1950-4-15)

La Porte, Ind.

Sužeistas A. Benikaitis

Apie mėnuo atgal automobilio nelaimėj buvo sužeistas A. Benikaitis. Pravažiuojantis automobilis užgavo Benikaičio mašiną ir ji apsivertė.

Benikaičiui įlaužtas sprandikaulis. Per savaitę nieko neprileido, iki įdėjo į geležis sprandą ir galvą, kad negalėtų sukinėti. Sužeistasis jau gali dirbti ir atlikti užveizdos darbą, bet galva ir sprandas turės būti įjungta į geležis ne mažiau 6 savaičių.

Farmerys.

Tau Gėlę Sodinu

Prabėgo du metai
Ir dingo kaž-kur,
Bet širdis ramumo
Manoji netur.
Ilgėsis kankina,
O širdy skausmai:
Nėr laimės man niekur—
Tik liūdni vaizdai.
Nematau aš tavo
Veidelių skaisčių,
Nei girdžiu žodelių,
Taip širdžiai meilių.
Vien kapą lankydams,
Širdį raminu
Ir gėlę ant kapo
Aš tau sodinu.
Lai žydi kvietkeliai
Gražiausių spalvų
Ir primena džiaugsmą
Jaunųjų dienų.
Tą skaistų žiedelį
Jaunystės tavos
Nešioju aš savo
Širdy visados!

Tavo Ignas.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ

3-21-50

APYSAKA

—62—

Parašė A. GUDAITIS—GUZEVIČIUS

(Tąsa)

O Deksnys girdi tą Jurgio vaitojimą pro miegus ir linguoja galvą. Jis dar ilgai sėdį prie lango, žiūri į švitinčius tamsoje sniego užklotus daubos kriaušius ir mąsto apie save ir apie Jurgį, ir apie žemę, ir apie Karusę, ir apie Kajetoną, ir apie tai — "Kaip prakeiktai reikalinga žmogui ir motera, ir žemė..."

3

Neužkęsk, kaip ilgainiui mylėsiąs,
Mylėk, kaip neužkęsiąs.

Jau sukdamas Varkalių trobos pasieniu, Jurgis pastebėjo languose marguojančias gėlėtas skareles, o peržengęs slenkstį, pakliuvo tiesiai į merginų ratelio vidurį.

— Ar jūs čia iš viso valsčiaus, ar ką? Sveikos!

— Sveikas, sveikas! Svečias nebuvėlis! Seniai matytas! — prišoko Stočkaus Julė — mažaūgė, liesutė margiūkštė su garbanotais plaukais ir juodomis akimis.

Vienos mergaitės, besisveikindamos, bešūkaliodamos, laikė Jurgį prie slenksčio, o kitos dengė Karusę, kuri paskubomis sukišo popieriaus lapą į mėlyną voką ir paslėpė užantyje. Visa tai Jurgis Kirstukas iš karto pamatė.

"Laiškas!" toptelėjo jam.

Prasibrovęs pro triukšmingą mergaičių būrį, jis priėjo Karusę ir staigiu rankos mostu pamėgino ištraukti laišką, bet pirmasis mėginimas nepavyko: laiškas tuojau perėjo į Julės rankas, o ta, Jurgio pagauta į glėbį, tuoj permetė laišką Karusei.

Kirstukas jau nebesusigaudė, kokiu būdu jis, be kepurės, sutaršytais plaukais, atsirado tarp pešiojančių jį ir klykiančių merginų. Laiškas ėjo iš rankų į rankas, aplink jį, o Karusė, užsidėjusi ant galvos jo kepurę ir prisikišusi kairiosios rankos delną prie smilkinio, šaukė sudarkytus rusiškus žodžius:

— Smirna! Adavai bamaga!

Jurgis juokėsi, bet jam visai ne vis tiek pat buvo, kas tai per "bamaga" ir kas joje parašyta.

O Karusė sau tyčiojosi, kaire ranka "atiduodama pagarbą," o dešine rodydama voką ir šokinėdama už Jurgį apstojusių mergaičių rato.

Pasiekti jos nebuvo galima.

Nutaikęs akimirką, Jurgis šoko iš rato, atėmė savo kepurę iš Karusės, bet laišką jau spėjo nutverti Julė ir, iš tolo rodydama Jurgiui mėlyną voką, ji ėmė kraipytis, lyg "miesčionka."

Jurgis atsisėdo prie stalo.

Gal būt, geriausia būtų šitaip sėdėti sau, nesirūpinti, nesidomėti: "Laiškas, na tai kas, kad laiškas? Tegu sau..."

Bet Jurgis nemokėjo pasirodyti šaltas ir abejingas: argi jam vis tiek, kas rašo ir ką rašo?...

Merginos matė tai ir žaidė su juo, lyg su kačiuku. Pagaliau, mirktelėjusi Karusei, Julė priėjo su voku prie stalo:

— Ale! Kas man? Ne mano slaptybės, ne mano bėdos! Te, Jurgėk, skaityk, kas tavo Karusytei rašyta. Visa sužinosi. Visa tau bus—kaip ant delno, — ir prišokusi įbruko voką jam į rankas.

Jurgis, išsikėtęs galustalėje, drąsiai išėmė iš voko didelį raštinės popieriaus lapą, atlankstė, paklojo ant stalo ir, pasižiūrėjęs į pirmą eilutę, tuoj pakėlė akis. Merginos garsiai nusikvatojo. Dar kartą pasižiūrėjęs į vienodas, tankiai surašytas mėlynas raides, su pirštų atspaudais tarp eilučių, Jurgis parausdo: išskaityti nieko nebuvo galima, net atskirų raidžių, — nė vienos pažįstamos raidės, jis negalėjo atskirti tame rašte! Ir juo ilgiau jis žiūrėjo į tą raštą, juo labiau tyčiojosi merginos. Stočkaus Julė prilindusi saldžiai sučiulbėjo:

— Taip ilgai skaito mūsų Jurgėkas! Ir man nėr ramiau, kaip laiškas skaityt. Skaitau, skaitau! Nedėliom iš rankų nepaleidžiu!...

Ji ir prie stalo pribėgs, ir į lapą pasižiūrės, tai vėl prišokusi prie mergaičių ims šnabždėti, o tos klausytis, suglaudusios galvas, juokais prunkš, čirps,—kad jis "nedamokytas," kad jis tik "už vieną varioką pašimokęs" ir, pagaliau, kad jis "visai beraštis..."

Iš tos kvailos padėties Jurgį išgelbėjo senelis:

— Ar neišskaitai? Per veidrodį pažiūrėk! — šūktelėjo jis nuo pečiaus.

Tada Kirstukas atsistojo prieš veidrodį. Bet vis tiek raidžių negalėjo išskaityti.

— Neinžiūrės! Jis ne iš to galo mokytas! — ėmė šaukti Julė, ir tada Jurgio galvoje kilo spėjimas: "O jei ne iš to galo surašyta?..." Įsižiūrėjo jis į atvirkščią laiško atspindį veidrodyje; stiklo iškilimo perkreiptoje eilutėje nepaprastai ištempta pirmutinė raidė jam pasirodė, — lyg ir A.

Dar arčiau priėjęs prie veidrodžio, Jurgis ėmė žiūrinėti atvirkščias eilutes. Raidės jam ėmė aiškėti ir jungtis — A... r... t... u... — "Artu ares armi armei arli arkaip arsau arli arkaip arsau arla..."

Bet ir su veidrodžiu negalima buvo sudaryti nė vieno suprantamo žodžio. Jurgis garsiai kartojo pirmąją eillutę, retindamas skiemenis ir ieškodamas prasmės:

— Ar tu ar es ar ir ar mei ar...

— Kaip žąsinas: gir-gar-gar! — kvatojosi iš jo merginos.

Bet kelias jau buvo surastas.

— Kabinkite veidrodį žemyn! Dėkit ant stalo! — įsakė Jurgis. Duokš, Karus, popieriaus lapą! Klok ant stalo!

Karusė noromis nenoromis padėjo jam nukabinti veidrodį:

— Dar sudaužysi!

Paskubomis nušluostė voratinklį ir dulkių sluoksnelį, ir padėjo prieš Jurgį, sakydama:

— Te, pasibovyk.

Dabar jis nebekreipė dėmesio į pašaipą. Išsitraukė pieštuką, pasitiesė popieriaus lapą šalia veidrodžio ir paslaptingąjį raštą paklojo ant paties veidrodžio stiklo. Šiek tiek atvertęs pirmąją eilutę, jis pasižiūrėjo į atspindį, pakrutino lūpomis, parašė kelias raides ir toliau ėmė versti eilutę po eilutės.

Merginos, prilįsdamos, visaip mėgino išskaityti, ką jis braižė popieriuje, bet Jurgis, delnu prisidengdamas, slėpė raštą ir atkakliai yrėsi toliau.

— Jau jis kažna kokių kabolų pripins!

— Jis prirašys, kas jam užeis!

— Citit! — atsakinėjo į tai Jurgis.

Kada atvirkštinių raidžių paslaptis buvo atspėta, jam liko nubraukti visus per skiemenį įstatytus "ar" ir suglausti, kas palieka. Ir jis ėmė dėlioti skiemenis: "Tu esi meili, kaip saula, ale ne mana. Aš — neprietelius šviesos saulės, balto mėnesio, baltų žvaigždelių..."

Dėjo Jurgis raidę prie raidės, ir jo lūpos pačios virpėjo, kartodamos žodžius, kurie svilino jam širdį ir kėlė neapykantą laiško autoriui.

"Negaliu aš be tavęs gyvent, kaip žemė negali be vandenio būt. Džiūsta man burna, džiūk ir tu, jauna mergelė, apie mane dieną ir naktį galvodama, kad nė valgymo nesuvalgytum, kad nė gėrimo nesugertum. Kaip vaikas negali būt be močios, taip aš rauplėžandis negaliu būt be tavęs..."

Karusė jau taikėsi išplėšti popierių iš Jurgio rankų, bet jis kirto pieštuku jai per nagus ir ėmė rašyt toliau:

"Viso balto svieto aš neprietelius, — prieš saulę, prieš dangų, prieš mėnesį ir baltas žvaigždeles! Visų sutvėrimų aš užu moterį neprietelius!.."

Juoda neviltis padvelkė iš to laiško žodžių.

"Mest ugnin! — nutvieskė Jurgio galvoje pirmoji mintis, bet užvirė, sukunkuliavo pavydas: — O kas? Kas tas parašytojas, tas užkeikėjas? Dėl ko jis rauplėtą mini? Kur aš jam užkliuvau? Kas čia buvo tarp jų? Kas?.."

Sukaito Jurgis:

— Kadgi jum perkūnėėlis! — iškošė pro dantis.

Sugniaužęs į vieną gniūžtę, sukimšo užantin visus popierius ir pašoko:

— Ačiū! Ačiū, mergytės, už naujienas! Likit sveikos! — sušuko jis ir žengė prie durų.

Supratusi, kad žaidimas per toli nuėjo, Karusė puolė vytis Jurgio, priemenėje pagavo jį už rankos:

(Bus daugiau)

CHICAGOS ŽINIOS

Matė "Komunistus" Padangėj

Kiek Amerikoje didlapiai ir radijušininkai yra paskleidę melų ir baimės apie komunistus, gali pavaizduoti nuotikis, įvykęs pereitą trečiadienio vidurnaktį virš mūsų miesto šiaurvakarinės dalies.

Tūlas Joseph Tatum, įsėdęs North American T-6 orlaivin, su leidžiamais dūmais 6,000 pėdų aukštumoje pradėjo televizijos kontraktoriaus biznį garsinti, rašydamas dideles raides Ms ir Zs ir po jų statyti klausimo ženklus.

Pastovus ir nepaprastas nakties metu orlaivio burzgimas išbudino nemažai tos dalies gyventojų, ir daugelis, pamatę padangėje "piautuvus," manė, jog komunistai jau virš Chicagos.

Vienoje ligoninėje, netoli tos vietos, slaugės turėjo daug bėdos su ligoniais veik per likusią dalį nakties ir reikėjo nekuriem išsigandusiem pacijentam duoti įšvirškimus.

Didžiuma mačiusių padangėje "piautuvus" vienodai aiškina šį nuotikį sekamai: "Išbudinti ir pamatę dausose orlaivį rašinėjantį "piautuvus," manėm, kad tebesapnuojame, kad tas rodosi sapne. Bet gerokai patrynę akis persitikrinom, kad ne sapnas, ir tada pradėjom baimintis, kai įžiūrėjom tikrai iš dūmų dausoje besidarančius **piautuvus.** Ir kaip mes galėjome nemanyti, kad čia komunistai?"

Šis įvykis labai vaizdžiai pavaizduoja Amerikos tęsiamo šaltojo karo ir raudonėdžių melų pasekmes prieš komunistus.

Priežodis sako: lazda turi du galus. Ir šiame šaltajame kare kuo daugiau didlapiai ir radijušininkai žmones gązdina komunistinių baubu, tuo jie juos silpnesniais daro.

Šiandien raudonėdžiai užima biauriausią rolę žmonijos gyvenime. Jie prilygsta puslaukinių rasių žmonių apgavikam kunigam, kurie įvairiais dievais ir baubais gązdina ir prislėgę laiko tamsius žmones.

Štai kodėl susipratusiem ir progresyviam labai svarbu skleisti progresyviškus laikraščius ir literatūrą, kuri liaudžiai nurodo, kas yra jos draugai ir kas jos priešai.

Žmonės, skaitanti pažangius laikraščius, tokios baimės neturi, kokia pasireiškia pas kapitalistinės ir profašistinės spaudos suvedžiotus žmones.

M.

★

Du Lietuviai Bandė Nusižudyt

Du lietuviai, abu 73 metų amžiaus, kuriem gręsė evikcija, suplanavo abu naktį pasikarti sklepe, kuriuom dalinosi, 4339 S. Hermitage.

Vienas jų, John Michura, mirė; kitas, Peter Zolas, buvo namo savininko išgelbėtas, nupiaunant jo virvę, sakė policija.

Namo savininkas, Alex Drinas, sakė, jis jiems buvo pasakęs išsikelti, nes rengiasi dėti naują pamatą namui.

Zolas New City policijos stotyje sakė policijai per lietuvį perkalbėtoją, kad nei jis, nei jo miręs draugas neturėję nei artimųjų, nei vietos, kur prisiglausti. **V.**

Vėl Nelaimė CTA Važiuotėje

Anądien popiet, skubos valandą, vėl trys keliautojai sužeisti ir 56 drūčiai sukrėsti, kai gelžkelio inžinas nutrenkė troko treilerį į perpildytą gatvekarį ant 35-tos gatvės, prie Racine Ave.

Policija aiškino, nelaimė galėjo pasikartoti panaši į tragediją, kokią įvyko gegužės 25 d. ant S. State St., prie 63rd St. (kur gatvekariui ir gazolino trokui susidūrus žuvo 33 asmenys liepsnose), bet buvo išvengta sumanumu troko vairuotojo James Duke. Jis, pamatęs atskubanti inžiną, pagreitino troko eisenį ir tuomi išvengė užgavimo gazolino kubilo.

Gatvekariui pasvirus kilo panika ir grūdimasis keliautojų lauk. Laimė, kad artimai masė žmonių laukę gatvekario ir sulaikę jį nuo parvirtimo ant šono.

Nelaimės priežastis dvejopa: nebuvo "fiagmano" ant kryžkelės ir inžino tekiniai slydo varžtus naudojant. **V.**

★

Piktinasi Trumano Šaltumu

Tūlas Owen Mortimer rašo "Sun-Times" redakcijai, pasipiktinęs prezidento Trumano **šaltumu** ir nugaros atsukimu linkui JT sekretoriaus Trygve Lie, kai pastarasis Maskvoje buvo iškilmingai priimtas.

Toks atsinešimas, tęsia rašėjas, ypatingai šalies aukšto urėdo, šiurpu krečia visus trokštančius taikos ir pageidaujančius susitarimo keliu išlyginti nesusipratimus tarpe šių dviejų šalių. Ir baigdamas pabrėžia sekamai:

"Jau laikas mūsų vadams mesti visokias politines avantiūras šiame nemorališkame šaltame kare ir nors kartą pademonstruoti taikos norinčių žmonių interesams." **V.**

★

Iš Ex-Mainierių Klubo Veiklos

Virš minėtas klubas pastarajame susirinkime, gegužės 19 dieną nutarė per tris mėnesius: birželio, liepos ir rugpiūčio, susirinkimų nelaikyti. Atsitikime kokio svarbesnio klausimo galima specialiai sušaukti pilną susirinkimą atviručių bei laiškais.

Klubo valdyba reguliariai laikys posėdžius ir tvarkys klubo reikalus.

Biznio komisija veiks paprastai, rengs piknikus ir visokias galimas pramogas klubo naudai.

Klubas ruošiasi dideliam parengimui ir paminėjimui 10 metų Klubo gyvavimo. Apie tą parengimą teks rašyti plačiau ateityje.

Į klubą nauji nariai priimami visada, be skirtumo amžiaus ir lyties, bile doras žmogus ir sutinka su klubo įstatymais. **Klubo Koresp.**

★

Bedarbis Pasikorė

Peter Zapior, 1755 Wolcott, kuris du mėnesiai atgal neteko darbo, sekmadienį rastas pasikoręs šantėje užpakalyje savo namų. Liko žmona, sūnus ir 4 dukterys.

★

Parašų Rinkimas už Taiką

Gražu buvo matyti, kai LKM "Katinka" operetės pastatyme Sokolų svetainėje atsilankiusieji noriai rašės po peticija **uždraudimui atominių ginklų.** Čia buvo pirmas didesnis organizuotas darbas rinkimui parašų, kuris vystomas šalies plotu.

Pereitą penktadienį lietuvių progresyvių organizacijų veikėjai tuo reikalu laikė sekmingą pasitarimą ir išsidalino peticijas tam reikalui.

Taikos peticija yra priimtoji rezoliucija Taikos Partizanų Kongreso, Stockholme.

Paskiausios žinios skelbia, kad demokratinėje Lenkijoje jau surinkta virš 12,000,000 parašų. Chicagos lenkai pasižadėjo surinkti 50,000 parašų.

Lietuviai neturime atsilikti tame darbe. **Povilas.**

Nacionalė Unijistų Konferencija Už Negrų Teises

Birželio 10-11 dd., Packinghouse Labor Center, 4859 S. Wabash Ave., atsibuvo svarbi Nacionalė Unijistų Konferencija už Negrų Teises. Susirinkime iš visos šalies negrų darbo veikėjai ir vadai priėmė konkretę programą kovai už teises ir lygybę darbe juodos spalvos žmonėms.

Konferencija buvo skaitlinga. Joje dalyvavo 1,400 unijų atstovų ir pasižymėjusių veikėjų negrų tautos, kurie kovoja prieš segregaciją ir diskriminaciją Amerikoj.

Birželio 10, šeštadienį, kalbėjo visa eilė darbo unijų ir visuomenės darbuotojų, jų tarpe Paul Robeson, Ralph Matthews, Maurice Travis ir Vincent Garvin.

Ši konferencija skaitoma istorinė Amerikos negrų gyvenime, kuri nutiesė kelią kovai dėl geresnės ateities.

Sekmadienį popiet masiniame mitinge buvo patiekta publikai konferencijos priimta programa ir kalbėta taikos klausimu.

★

Walgreen Įmonėje Turės Perbalsuoti

350 darbininkų Walgreen kompanijos sandėlio, 4720, S. St. Louis Ave., turės perbalsuoti iš naujo, nes anądien nei viena unija negavo didžiumos balsų.

Lokalas 781, AFL vežikų unijos, kuris briaujasi užgriebti sandėlį, gavo 144 balsus, progresyvių lokalas 208, uosto darbininkų 135 ir prieš uniją paduota 44 balsai.

Linden, N. J.

Seniai Taip Mačiau

LDS Trečiosios Apskrities piknikas įvyko š. m. birželio 11 d. Diena graži, publikos daugiau, negu tikėtasi. Muzikantai geri ir Aido choristai davė gražią programėlę. Manau, tas piknikas buvo pelningas ir, žinoma, tą aprašys komisija, bet...

Man svarbiausia, kad šiame piknike publikos didžiumą sudarė jaunuoliai. Apie 7 val. vakare šokių patalpoje jau perankšta buvo apsisukti.

Rengimo komisija yra verta pagarbos. Matyti, ji vartojo tinkamiausias priemones garsinimui. Reikia daugiau tokių piknikų.

Jimi A. Drimdzi.

Helsinki. — Suomija padarė penkmetinę prekybos sutartį su Sovietų Sąjunga —tai plačiausia iki šiol prekybinė sutartis tarp šių dviejų šalių.

DIENRAŠČIO

LAISVĖS PIKNIKAS

Įvyks Sekmadienį
LIEPOS 2 JULY
1950
Prasidės 1-mą valandą po pietų

Bus Klaščiaus
CLINTON PARK
Betts ir Maspeth Aves.
Maspeth, L. I., N. Y.

Kadangi tuom tarpu įvyksta LDS seimas Brooklyne, tai bus daug svečių iš kitų miestų. Suvažiuos viršaus 200 delegatų iš daugelio miestų. Būkite piknike ir susipažinkite su jais.

George Kazakevičiaus Orkestras

gros įvairius muzikos kavalkus šokiams

Brooklyno Aido Choras, diriguojant Geo. Kazakevičiui duos gražią dainų programą. Būtinai išgirskite jį.

Programa prasidės 5 valandą po pietų ● **Įžanga 75 centai, taksai įskaityti** ● **Muzika nuo 6-tos valandos po pietų**

Nepamirškite pakviesti į šį pikniką savo draugus ir kaimynus. Atsilankę į pikniką, jie bus jums dėkingi už pakvietimą. Nes jie čia turės sau malonaus pasitenkinimo. Laikas jau trumpas, tad rengkitės patys ir priminkite kitiems, kad jau laikas viskuom apsirūpinti piknikui. Norime priminti ir tą, kad piknikas įvyksta didžiosios Liepos 4-tos šventės savaitėje. Po pikniko nebus dirbama. Puiki proga poilsiui.

PIKNIKO KOMISIJA.

WORCESTER, MASS.

Didelis "Profesorius"?

Džiaugkitės, Worcesterio lietuviai, sulaukę naują DP profesorių! Iki šiol turėjome DP advokatų, dentistų, pulkininkų ir net generolą, bet profesorių dar nebuvo.

Štai dabar sulaukėme, ir tai nepaprastą profesorių — nesijuokite, jis dėstė lekcijas Smetonos laikais Kybartų college - universitete lotynų kalbą ir istoriją.

Tas "profesorius" savo profesorystę išsimokslino, matomai, iš Hitlerio biblijos "Mein Kampf," kur pasakyta, kad juo didesnė melagystė, tuo geriau, nes, girdi, jei nepatikės visai melagystei, tai nors daliai jos, ir tai jau bus tikslas atsiektas. Taip ir pas jį — kas žodis, tai melagystė. Visas svietas juk žino, kad prie Smetonos Lietuvoje buvo tik vienas universitetas Kaune, o Kybartuose buvo tik menkutė progimnazija, kur "profesoriauti" gali bile kas, užbaigęs 6 klases gimnazijos. Dar prie to prideda, kad jis ten dėstė lotynų kalbą. Kas supranta apie Lietuvos mokyklas, tas žino, kad per 8 metus kasdien mokoma lotynų kalbos, kurią jie išmoksta galutinai ir universitete tos "šventos" kalbos niekas nemokina ir nėra reikalo, nes jokios moksliškos knygos lotynų kalboje jau virš 200 metų niekas nerašo ir nespausdina.

Mūsų miesto radijas ir didlapiai išbubnijo apie pribuvimą to garsaus "profesoriaus" su žmona ir 6 vaikais — amžius nuo 17 mėnesių iki 11 metų — ir patalpino didžiausį paveikslą jo ir visos šeimynos. Iš paveikslo matosi, kad jie vargo neturėjo, nors sako, kad ant supuvusių kopūstų gyveno Vokietijoj. O jau apsirengę visi, kaip tikro Amerikos profesoriaus šeimyna. Tuomi profesorium yra Pranas Pauliukonis ir jo žmona Elzbieta.

Ką Pauliukonis pasakoja reporteriui, prirašyta net 2 špaltos, bet reporteris pastebi, kad profesorius pats pasakojo pagal europišką būdą, neduodamas moteriai nei prasižioti. Štai jo pasaka:

Jis, Pranas Pauliukonis, profesoriauja Kybartuose. Biržely, 1940 m., užėmę rusai ir mokslo programa buvo permainyta radikaliai: turėjo dėstyti Darvino evoliucijos teoriją ir Markso ir Engelso materializmą, bolševikų istoriją ir Stalino konstituciją.

Toliau, štai, kokių baisenybių pripasakoja. Turiu paaiškinti aš, kad to profesoriaus progimnazijėlėje mokinosi vaikučiai nuo 8 iki 13 metų amžiaus. Pagal profesorių, tai ir tie vaikučiai pavojingi rusams. Pauliukonis sako: Universitetas matė terorizmą, kokiam niekas nenori tikėti. Visi vaikai ir jų "profesoriai" buvo mokykloje apsupti policijos ir grąsinami šautuvais, ir durklais buvo sugrūsti į trokus ir nuvežti ant geležinkelio stoties ir sukimšti į prekinius vagonus, kurie ėjo **tiesiai į Sibirą.** 8-13 metų vaikai tiesiog iš mokyklos buvo sugrūsti ir jau į Sibirą ir su visais "profesoriais."

Gerai, jis sako, kad niekas nenori tikėti tam—na, tai ir aš netikiu. Bet, ve, kyla klausimas, kaip gi Pauliukonis tuč tuojau iš Sibiro atsidūrė po Hitlerio malone ir pradėjo ne tik "profesoriauti," bet buvo paskirtas net **direktorium** universiteto Zavasų mieste, Lietuvoje. Aš manau, kad čia klaida padarytą ar reporterio ar zecerio — tokio miesto, kaip Zavasai, nėra, yra Lietuvoje apskrities miestas Zarasai. Toliau jis sako. Nebuvo geriau, kai vokiečiai užėmė. Po jų užėmimo greitai civilė valdžia Lietuvoje buvo prašalinta. Lietuvos pilietis neturėjo jokios teisės ir nacių policija tuojau pasiųsdavo į koncentracijos stovyklą bile vieną, kuris prasitardavo prieš jos kontrolę. Bet "profesorius" Pauliukonis, matomai, gerai pasitarnavo Hitleriui, kad jo nepasiuntė į koncentracijos stovyklą, kaip visus kitus lietuvius, bet dar paaukštino — paskyrė jį į "Zavisai" direktorium universiteto — tai yra viršininku ant visų "profesorių." Tenai direktorius Pauliukonis agitavo savo studentus, kad jie neklausytų vokiečių agitacijos ir nestotų į vokiečių kariuomenę ir už tai jis buvo jumai areštuotas ir išsiųstas prie verčiamųjų darbų, kur jam valgyti duodavo tik šmotuką duonos, supuvusių kopūstų ir biskutėlį arklienos.

Matomai, "profesorius ant profesorių" Pauliukonis drūčiai "agitavo" neiti į vokiečių kariuomenę, kad jį, jei teisybę sako, pristatė tik prie darbo už sabotažavimą kariuomenės karo laiku. Mes gi žinome, kad vokiečiai už nuslėpimą tik avies ar paršiuko sušaudydavo žmones ir sudegindavo jų namus.

Pagaliau tuč tuojau "profesorius" Pauliukonis atsiranda amerikonų globoje ir buvo patalpintas Nueremberge, kur jis organizavo lietuvių mokyklą. Bet tuojau jį perkėlė į Ansbach ir jau **su visa šeimyna**; "mokslo vyras" griebėsi ir ten, anot jo, "mokyti savo žmones." Bet klausykite, koks jo buvo pasišventimas mokslui! Ten nebuvo mokykloje nei popieriaus, nei paišiukų, tai jo lekcijas mokiniai turėjo išmokti iš atminties, be užrašų. Ant galo jis pasiaukojo mokslui ant tiek, kad nedavė savo vaikams valgyti, o už jo vaikų "ration books" pirko rašomąją medžiagą **savo mokiniams.** Tikras mokslo milžinas! Ant mokslo aukuro aukoja savo vaikų gyvybę! Mūčelninkas, tikras mokslo mūčelninkas ir pasiaukojęs "tėvas." Bet iš paveikslų matyti, kad jo vaikai tur būt ta rašomąja medžiaga nusipenėję, nes atrodo, kaip gero gaspadoriaus nupenėti paršiukai.

Dar toliau. Pereitais 1949 metais, rugsėjo mėnesį, jis buvo paskirtas aukščiausiu viršininku visų lietuvių pabėgėlių mokslo įstaigų Vokietijoje, — taip jis sakė reporteriui: **"Chief of the Education Board for the Lithuanian Refugees Community in All Germany."** Supraskite, "chief" — vadas vyriausias viršininkas visų lietuvių mokyklų visoje Vokietijoje. Tai biskį užsitarnavo "sabotažuodamas" vokiečių armiją! Bet, sako, mokyklos greitai buvo uždarytos ir jis paliko tik vienas su mažu skaičium mokinių, ir kai jam atėjo proga, kad jis gali važiuoti į Ameriką, tai jis ilgai galvojo, ar jam važiuoti, ar pasiaukoti mokslui, paliekant tenai su keletu savo mokinių.

Pamislyk, koks pasišventimas mokslui!

Po ilgo galvojimo jis visgi nutarė atvažiuoti į šią laimės šalį. Jis mano, kad gerai padarė, ir dabar jau rengiasi eiti "profesoriauti" su šluota ar su lėkštėmis.

Taigi, worcesteriečiai lietuviai, valio! Subytinom ir So. Bostoną, kuris jau nuo seniai turėjo savo nors ne "profesorių ant profesorių," bet visgi profesorių!

Dviejų Dipukų Dėdė.

Istorinė iš Amerikos Lietuvių Gyvenimo Apysaka

"ŠLIUPTARNIAI"

Parašė DR. AL. MARGERIS

Kiek čia seniai kunigai per pamokslus plūsdavo: "Šliuptarniai! Einate velniui į uodegą įsikibę!" Taip jie apšaukdavo kiekvieną blaivai protaujantį žmogų, kiekvieną skaitantį ir apšvietą branginantį asmenį.

Aišku, jog jūs norite žinoti, kodėl kunigai plūsdavo D-rą Šliupą, kodėl jie organizuodavo užpuldinėjimus ant jo prakalbų, kaip dabar jie organizuoja dipukus užpuldinėti pažangiųjų prakalbas.

Įsigykite ir Perskaitykite Dr. Al. Margerio apysaką "ŠLIUPTARNIAI"

Ten jūs rasite įdomių davinių iš Amerikos lietuvių istorijos. Apibudinama lietuvių tautinis ir kultūrinis atgimimas. Jų vargai ir kovos už šviesesnį rytojų.

Knyga iš 652 puslapių, puikiais audimo apdarais. Kaina $5.00

Kartu su užsakymais, prašome prisiųsti ir pinigus. Persiuntimo kaštus apmokėsime.

Siųsdami užsakymus adresuokite:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Great Neck, N. Y.

Birželio 4 d. įvyko piknikas ir koncertas Kasmočių paviljone. Parengimas pavyko visapusiškai sekmingai, kaip moraliai, taip ir materialiai.

Kadangi šį parengimą davė bendrai lietuvių ir slavų organizacijos, tai žmonių dalyvavo daug.

Smagu žymėti, kad turėjom daug svečių iš Brooklyno, jau nekalbant apie Newarką.

Sietyno Choras išpildė koncertinę programą. Daug gražių dainų choras sudainavo. Buvo duota solų ir duetų. Publikai programa labai patiko. Rengėjai dėkingi Sietyno Chorui už taip draugišką pasirodymą ir nemokamą išpildymą programos. Taipgi esame dėkingi choro mokytojui Walteriui Žukui už jo įdėtas pastangas vadovaujant chorui. Tik gaila, kad jam teko greit apleisti parengimą. Neteko su juo nei pasikalbėti. Greatneckiečiai ilgai atmins Sietyno Chorą ir šį parengimą.

F. Kl-ton.

Peking. — Kinijos prezidentas Mao Tse-tung priėmė Lenkijos ir Švedijos ambasadorius. Lenkijos ambasadorius Julius Burginas pabrėžė savo valdžios draugiškumą Kinijos Liaudies Respublikai.

Lake Success, N. Y. — Bulgarija atsiuntė protestą Jungtinėms Tautoms, kad Graikijos agentai nušovė du bulgarų girininkus ties Smilene kaimu, netoli rubežiaus su Graikija.

Madison, Wis.

Nubaudė už Priešinimąsi Militarizmui

Praėjusią savaitę University of Wisconsin pareigūnai aštriai sudisciplinavo 20 studentų, kurie keletą savaičių anksčiau demonstravo prieš verstiną militarinį lavinimą. Studentai demonstravo prie universiteto su iškabomis ir tokiais šūkiais: "Militarism is un-American" ir "Is Compulsory ROTC Democratic?" (ROTC tai militarinė organizacija, kuri išlavina militarinius oficierius.)

Tūlam bankietė Wisconsino gubernatorius Rennebolm pasmerkė studentus už jų demonstraciją, bet studentų laikraščio "Cardinal" štabas užstojo studentus ir pasmerkė universiteto viršininkus už jų puolimą studentų, nenorinčių priklausyti prie ROTC.

Veik visos studentų organizacijos, kaip tai: Young Republicans, Young Progressives, ir daugelis religiškų organizacijų dar 1949 metais reikalavo, kad verstinas priklausymas prie ROTC būtų panaikintas per legislatūrą.

V.

Grand Rapids, Mich.

Apie Mirusius Lietuvius

Gegužės 15 d. mirė Pijus Kijauskas, kuris labai ilgus metus išgyveno šiame mieste. Jis buvo ramus ir teisingas žmogus. "Vilnis" buvo jo mylimas laikraštis. Pijus paliko giliam nuliūdime dvi seseris ir brolį Kazimierą. Laidotuvės įvyko 18 d. gegužės. Laidojo labai didelis skaičius žmonių. Po laidotuvių visi palydovai susirinko Sūnų ir Dukterų Draugijos patalpose, kur visi buvo draugiškai priimti.

Pijus Kijauskas paėjo iš Bambinių kaimo, Vilkaviškio apskrities. Amerikon atvyko 1910 metais ir visą laiką išgyveno Grand Rapidse.

Palaidotas Lietuvių Laisvam Kapinyne.

Karolis Rasikas

Susilaukęs 64 metų amžiaus, mirė Karolis Rasikas, seniau daug veikęs tarpe Grand Rapidso lietuvių. Jo lavonas palaidotas Lietuvių Laisvam Kapinyne, 27 dieną gegužės.

Apie jo gyvenimą ir veikimą kalbą pasakė J. Urbonas.

K. Rasikas seniau buvo žymiu veikėju Sūnų ir Dukterų Draugijoj. Tūlą laiką jis buvo jos raštininku. Kol buvo jaunesnis, tai priklausė ir prie choro.

Giliam liūdesyj paliko savo žmoną Oną, sūnų ir posūnį. Sūnus Albertas mokinasi Michigano valstijos kolegijoje.

Visą savo gyvenimą buvo laisvas žmogus, tai laisvai ir palalidotas.

Karolį Rasiką ir Pijų Kijauską Grand Rapidso lietuviai ilgai atmins.

Abiejų Draugas.

SENIAUSIAS PARADO VADAS

Rochester, N. Y. —Karinio Memorial dienos parado vadas čia buvo James A. Hard, 108 metų amžiaus, Civilio karo veteranas. Jis parado priešakyje važiavo automobiliu.

Cleveland, Ohio

LLD15-tos Apskrities Konferencija ir Piknikas

Lietuvių Literatūros Draugijos 15-tos Apskrities konferencija, kartu ir piknikas, įvyks birželio 25, Ohio farmerių LLD 51 kuopos ribose, gražiame draugų Rubų ūkyje. Konferencija prasidės 10-tą valandą ryte. Delegatai prašomi pribūti laiku. O piknikas tęsis nuo ankstaus ryto iki vėlyvos nakties.

Pikniko šeimininkės ir šeimininkai rūpinasi, kad svečiai būtų pilnai patenkinti — bus parūpinta gardžių lietuviškų sūrių, dešrų ir kitokio maisto bei įvairių gėrimų ir bus gera muzika šokiams. O įžanga bus visiems nemokama.

Todėl būkime visi, kad praleisti tą dieną puikiame Rubų ūkyje, pakvėpuoti tyru oru ir pasimatyti su draugais ir draugėmis iš plačios apylinkės.

O tiems, kurie dar nepriguli prie Lietuvių Literatūros Draugijos, yra verta priminti, kad šiais Draugijos jubiliejiniais metais naujiems nariams įstojimas yra nemokamas ir metinė duoklė yra numažinta per pusę — tik $1, ir už tai gaus puikią knygą, "Popiežiai ir Lietuvių Tauta." Ji jau yra spausdinama. Todėl, kurie dar nesate LLD nariais, šiame piknike bus gera proga patapti, nes čia bus visų apskrities kuopų valdybos.

Rubų farma yra prie U.S. 422 kelio, tarpe Welshfield ir Parkman miestelių. Dabokite pikniko iškabą.

★

Clevelando Darbininkų Piknikas

Liepos 4-tą d. įvyks viso Clevelando darbininkų 23-čias piknikas toje pačioje vietoje, kur buvo praeitais metais, **West Cleveland Veterans Grove, 2137 Ridgewood Dr.**

Į šį pikniką kas metai suvažiuoja visų Clevelande gyvuojančių tautų ir unijų darbininkai. Jie susiveža savo tautiškų valgių ir praleidžia dieną draugiškoje tarptautinėje nuotaikoje.

Šiais metais ypatingai bus parcikštas visų tautų solidarumas už taiką, demokratiją, dėl uždraudimo A ir H-bombų, už atšaukimą Taft-Hartley įstatymo ir prieš Mundt-Ferguson minties kontroliavimo bilių.

Pikniką rengia **Cleveland Labor Picnic Committee.**

Padaryta Operacija

Daugeliui pažįstamam ir buvusiam veikliam draugijiniame veikime Jonui Grigui padaryta operacija. Dabar Jonas guli Polyclinic ligonbutyj ir sakoma gražiai sveiksta. Kuriems laikas pavelina, atlankykime draugą Grigą ir palinkėkime jam greito ir laimingo pasveikimo! Jo kambario numeris yra 222.

J. N. S.

Berlin. — Pranešama, kad Laisvojo Vokiečių Jaunimo Sąjungą vakarinėje Vokietijoje planuoja didžiulę demonstraciją protestui prieš siūlymą sujungti vakarų Vokietijos plieno ir anglies pramones su tokiomis Francijos pramonėmis.

Arow Farma Vakacijoms

Arow Farmos direkcija praneša, kad jau priima kambarių išrendavojimo registracijas dėl 1950 metų vasarinio sezono. Rendavojami kambariai tik sekmadieniams, arba visam sezonui.

Norinti gauti kambarį visam sezonui, tai privalo asmeniniai atsikreipti į Arow Farmos raštinę. Pageidaujanti rendavoti kambarį vienam ar daugiau sekmadienių, tai privalo prisiųsti į raštinę kartu su užsakymu ir $5. Atsitikime, kad vėliau nenorėtų naudotis kambariu, tai pinigai nebus grąžinami atgal. Farma bus atdara visą sezoną.

Pageidaujanti pasilsėti — gali atvažiuoti bile laiku. Informacijų dėlei kreipkitės antrašu:

AROW FARM, Post Office Box 948, Monroe, N. Y.

Telefonas: MONROE 7595.

ŽINIOS IŠ URUGVAJAUS

Paskaita Apie Julių Janonį

MONTEVIDEO. — Gegužės 28 ULC patalpose įvyko paskaita apie lietuvių tautos proletarinį poetą Julių Janonį ryšium su jo mirties 33-mis metinėmis. Paskaitą laikė A. Vaivuskas.

★

Susituokė

MONTEVIDEO. — Balandžio mėn. 29 d. susituokė mūsų buvusi meno mėgėja ir susipratusi lietuvaitė Vanda Mažeikaitė su urugvajiečiu jaunuoliu Gualberto Gutierrez.

★

Skaudi Nelaimė

MONTEVIDEO.--Bal. 8 Cerros lietuvis J. Savickas susigrįžinčijo su tūlu jugoslavu, kuris, būdamas neblaivas, su skustuvu supiaustė Savickui rankas ir kaklą, o Savickienei kojas. Savickas tapo nugabentas į ligoninę. Gyvybei pavojaus nėra.

★

Skaitykite Knygas!

MONTEVIDEO. — ULC knygynas šiandien jau gana didelis ir nepaprastai vertingas. Neseniai jis susilaukė keletą stambių siuntinių iš Tarybų Lietuvos ir JAV. Knygos išduodamos skaityti visai nemokamai.

★

Iš Įvykusios Paskaitos

MONTEVIDEO. — Balandžio 22 d. ULC buvo suruošę paminėjimą 80-jų Lenino gimimo metinių. Tą dieną oras pasitaikė labai prastas, lijo, tačiau, nežiūrint to, atsilankė kelios dešimtys lietuvių ir su didžiu susidomėjimu išklausė paskaitos apie didžiojo socialistinės revoliucijos vado asmenybę.

Paskaitininku buvo lauktas inž. Massera, bet jam negalint atvykti, buvo pasiųstas paskaitą laikyti Dr. Juan Francisco Pazos, kuris trumpoje savo kalboje labai vaizdžiai atpasakojo Lenino kūrybą ir jo didžius nuopelnus žmonijai.

★

Organizuojamas Choras

MONTEVIDEO. — Penktadienių vakarais nuo 22 val. ULC patalpose (Agraciada 2783) prasidėjo organizuojamo choro pamokos. Yra gauta mokytoja.

Vakacijomis Apsirūpinkite

Lower Shore Road,

Išsirandavoja kambarys vienam ar dviem asmenims su valgiu (turi būt be vaikų). Valgis tikrai lietuviškas — geras. Dėl platesnių informacijų rašykite ar telefonuokite: Barnegat 8-4091.

BUNGALOW ŠEIMAI

Išsirandavoja puikus bungalow šeimai iš keletos asmenų. Išnuomuojame savaitei, mėnesiui ar visam sezonui.

PUIKIOS MAUDYNĖS

Bay maudynės už pusės mailės ir atviros jūros maudynė už 8 mailių nuo šios vietos. Netoli nuo Atlantic City.

A. ZAVISH

Barnegat, N. J.

PRANEŠIMAI

BROCKTON, MASS.

Lietuvių Moterų Pašalpinės Draugystės Birutės piknikas įvyks birželio (June) 18 d., Lietuvių Tautiško Namo Parke. Bus gera muzika, skanių valgių ir gėrimų. Visus kviečiame atsilankyti. — (112-113)

HARTFORD, CONN.

ALDLD Moterų Kliubo susirinkimas įvyks 19 d. birželio, 7:30 v. vakaro, 155 Hungerford St. Visos draugės kviečiamos dalyvauti. — Sekr. V. K. (112-113)

PHILADELPHIA, PA.

Važiuosim busu į Laisvės pikniką, Brooklyne

Philadelphijos Lietuvių Moterų Klubas samdosi busą važiuoti į dienraščio Laisvės pikniką, įvyksiantį liepos (July) 2-rą, Brooklyne. Prašome įsigyti tikietus iš anksto, sekamose vietose:

Mrs. Turcikienė, 143 Pirce St. DE 4-4026.

Mrs. Merkienė, 5208 N. Warnock. GL 5-3646.

Mrs. Mattis, 6067 Upland. SA 7-3496.

Mrs. Žalnieraitienė, 1009 Jackson St. HO 8-7226.

KOMITETAS.

(112-113)

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Moterų Klubo metinis sąskridis įvyks birželio 18-tą, sekmadienį. Narės prašomos atsivežti draugus. Įvyks pas mūsų narę Mrs. M. Walsky, 48 Woodland Ave., So. Merchantville, N. J. Čia bus ir viešnia K. Petrikienė iš Brooklyno. Kelrodis: Imkite busą Camden, Market St. Ferry No. 6, Chapel Ave. Išlipkit prie Woodland Ave., eikite vieną bloką, dešinėje. Apie du blokai nuo Bekampių. — Komitetas. (112-113)

Namų Savininkams

Mes namus taisome, pentiname iš lauko ir vidaus; taisom stogus, gatarus ir kaminus. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvirutę arba telefonuokite:

John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. Ra 6-1177-J.

So. Bostono ofisas, 409 Broadway, Room 4, nuo 5-7 vakarais.

J. J. Kaškiaučius, M. D.

530 Summer Ave.

NEWARK 4, N. J.

HUmboldt 2-7964

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street

Cor. Hewes St.

Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.

Receptų Specialistai:

MAX PEIST, Ph. G.,

EDWIN LANE, PH. G.

Tel. EVergreen 7-6868

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Brooklyno Kriaučius Gązdina

Keleivio Nr. 22, gegužės 31 d., rašte iš amalgameitų konvencijos, atsibuvusios Clevelande, pasirašęs "Delegatas" rašo apie pavojų Brooklyno kriaučiams. Rašo taip demagogiškai, kaip rašyti gali tik unijos priešai. Atrodo, kad tam vargšui "delegatui" teko nuo raudonųjų pipirų skystimo gurkšnys nuryti.

Kriaučiams pavojumi esanti dabartinė lokalo valdyba. Laisvėje jau ne kartą buvo rašyta, kokia yra dabartinė lokalo valdyba. Kriaučiai nemato toje valdyboje jokio pavojaus. Tiesa, buvo kilę nesusipratimų, bet tą viską patys unijos Joint Boardo aukštieji vadai patikrino ir surado tiktai du kaltininkus, pripažino riaušių darytojais J. Buivydą ir F. Vaitukaitį.

Dabartinis delegatas Ch. Kundrotas, visi žino, yra tautininkiškų, katalikiškų pažvalgų. Lokalo vaire nesiranda nei vieno kairesniųjų unijistų. Tačiau tas "delegatas" rėkia, narius gązdina "bimbiniais agentais."

Tas "delegatas" turėtų rimtai pagalvoti ir unijistų negązdinti. Griauti lengva, bet suorganizuoti sunku. Nors jau desėtkai metu praslinko, vienok mes visi tebeatsimename, kiek vargo ir bėdų turėjome, kol suorganizavome uniją ir lokalus. Ačiu Brooklyno kriaučių vadovybei, ji laiku sučiupo pasikėsintojus sugriauti Brooklyno lietuvių lokala, juos atidavė unijos aukščiausiajai vadovybei. Tad Brooklyno lokalas tebegyvuoja. Jis turėjo ir konvencijoje savo atstovus.

. O kaip įvyko su Rochesterio lietuvių kriaučių lokalu?

"Delegatas" savo rašte iš konvencijos pažymi, kad Rochesterio lietuvių delegatų šioje konvencijoje jau nebuvo. Lietuvių lokalas jau pasmaugtas. Kaip?

Prieš porą metų darbininkų vieningumo ir lokalo ardytojai gvrėsi. k a d Rochesterio "tikriesiems" lietuviams "pasisekė komunistus nugalėti" ir konvencijon buvo atsiuntę du "tikrus lietuvius" atstovauti to miesto kriaučius. Išeina, kad tie "tikrieji" tarėsi nukovoją komunistus, o tikrovėje nukovojo lokalą, nes lokalo jau nėra, pasmaugtas.

"Delegatas" Keleivyje vaitoja, kad brooklyniečiai kriaučiai mažai uždirba ir mažai beliko lietuviškų dirbtuvių. Tai, po šimto pypkiu, koks tu delegatas? Kaip tik konvencijoje buvo vieta iškelti tokius klausimus, bet "delegatas" ten jų nekėlei, nusikraustei į Keleivį. Prastas delegatas ir už dyką unijistų kapeikas eikvoji.

Gizelis.

Gyvatė Namo Sklepe

Dvylikos metų mergšei New Yorko Washington Heights srityje ant sklepo laiptų susidūrus su 5 pėdų gyvate, vadinama king snake, prądėjo tyrinėti, iš kur gyvatė ten atsirado. Sužinojo, kad ten pat du jaunuoliai turi bent šešias, visokių veislių, tarpe tų mirtingąją barškuolę ir copperhead.

Pagalvoję, kad ir tos kai kada gali ištrūkti, kaip ištrūko ta nekaltoji, valdininkai areštuodino jas visas, o gyvačių savininkų tėvą pašaukė teisman.

Miesto valdinėse sueigose stambiųjų real estate atstovai sugestavo uždėti ant atskirų rendauninkų mokestį už vandenį.

TŪKSTANČIAI MIESTO DARBININKŲ DEMONSTRAVO PRIE CITY HALL

Apie devyni ar daugiau tūkstančių miesto departmentų darbininkų unijistų buvo susirinkę prie City Hall praėjusio trečiadienio popietį ir savimi apjuosę, apvingiavę visą miesto valdžios bustinę, užplūdę parką.

Demonstravo virš pusantros valandos laiko, nepaisydami lietaus.

Demonstracija iššaukta protestuoti uždraudimą United Public Workers lokalų butams, labdarybei, švarai ir švietimui departmentuose. Ją rėmė 74 tos unijos lokalai ir daug kitų unijų, susibūrusių į United Labor Committee to Defeat Taft-Hartley.

Demonstracija prasidėjo 5 valandą, tuojau po darbo. Iš karto policijos atribota demonstrantams vietelė greit tapo perpildyta. Policija nebepajėgė išlaikyti rubežius, demonstruotojai apsupo visą įstaigą.

Atrodė, policija ne taip jau labai stengėsi varžyti demonstrantus — jie patys nori gauti iš publikos milijoną laiškų, pritariančių numažinti policistų duoklę į pensijų fondą.

Majoras O'Dwyer ,tačiau, iškiūtino namo demonstracijai dar tebesitęsiant, nesimatęs su unijų delegacija, kuri, greta kitko, reikalavo panaikinti "lockautą," atsteigti pareigosna suspenduotus mokytojus ir labdarybės departmento darbininkus. Taipgi reikalavo pravėsti rinkimus nustatyti darbininkų atstovybę ir su ta atstovybe derėtis visais darbininkų reikalais, visuose departmentuose. **D.**

Kalti dėl Numarinimo Savo Vaiko

Užteko valandos ir pusės džiurei nuteisti Guy Scielzo kaipo kaltininką sūnelio mirties. Jo sūnus Guy, 3 metų, buvo atrastas tėvų namuose taip išbadėjęs, kad mirė vos nuvežus į ligoninę. Dukrytė Vincenza, 4 metų, sykiu su tuo berniuku rasta panašiai išbadėjusi, laikoma tamsiame kambaryje, išliko gyva.

Kartu teisiama ir Mrs. Scielzo, kuri pirm teismo prisipažino kalta. Jiems abiems bausmę paskirs liepos 12-tą.

Tėvas sakėsi nežinojęs, kad vaikai alkinami. Teisinosi, kad tik retkarčiais juos tematydavęs, atsidėdavęs ant žmonos, vaikų motinos, žodžio. Kaipo selesmanas, ilgas valandas dirbdavęs, rytais ilgai miegodavęs, o liuosais vakarais užeidavęs karčiamon, tad visuomet, kada tiktai jis būdavęs namie, žmona sakydavusi, kad vaikai miega. Jis atiduodavęs apie $35 per savaitę (iš $75 algos) vaikams išlaikyti.

Miestas Priešinasi Telefono Kainoms

New Yorko miestas oficialiai įteiktame valstijos valdinei komisijai dokumente pareiškė pasipriešinimą telefono kainų kėlimui. Miestas yra stambiausias telefono vartotojas, pakėlimas kainų reikš stambius iškaščius.

Miestas nesipriešina kainų kėlimo principui, tiktai reikalauja, kad miestui teiktų skirtingas kainas nuo kitų.

Komisija leido kainas kelti iki 23 nuošimčių bizniams. O viešose stotelėse, kurias vartoja biedniokai ir jaunimas, neturintysis telefono namie, už vietinį pašaukimą ims po 10 centų, vietoje dabar mokamų 5 centų. Statelėse naujas kainas įves sausio 1-mą, nes pirm to vargiai spėsią suvesti dešimtukines kasos dėžutes.

Jaunuolę Bandė Žudytis

Praėjusį pirmadienį iš North River iššvejojo liekną jaunuolę. Iššvejoti buvo nelengva. Ją gelbėti įšokęs policistas Thomas E. Keefe, 32 metų, turėjęs nemažą dvikovą. Mergina sakėsi netekusi darbo, neturinti pinigų, nelikę jai kuo, nei dėl ko gyventi, spyrėsi nusižudyti.

Ją nuvežė į Bellevue ligoninę, protą ištirti. Niekas sotus netiki, kad kam nors gali būti nemalonu alkti, kad kas dėl alkio norėtų žudytis.

Mainieriai pas Skalbėjus

Mainierių Unijos 50-sis Distriktas, veikias Didžiojo New Yorko srityje, skelbia pradedąs kampaniją suorganizuoti skalbyklų darbininkus ir gauti jiems kontraktą su geresnėmis sąlygomis. Tūli tos industrijos darbininkai yra nariais amalgameitų unijos, tačiau, sako naujieji organizuotojai, senoji unija skalbėjus apleido, tūli tebedirbą už $22 per savaitę.

Telegramas Vėl Neišėjo

Antrą tos įstaigos darbininkų streiko dieną, trečiadienį, laikraštis World - Telegram and Sun vėl nebeišėjo. Firma, sakoma, vis dar buvo surankiojusi apie 30 vėpliukų iš pačių redakcinių darbininkų eilių ar specialiai tam samdytų streiklaužių, žadėjo nors sumažintą laikraštį leisti. Tačiau technikams visai neatėjus, planai pairo.

Streikuoja apie 500 redakcinio ir komercinio štabo darbininkų. Bendru su technikais susitarimu, techinkai taipgi atsisako dirbti, peržengti unijos pikieto liniją. Bendrasis veiksmas, pirmasis New Yorke industriniais, o ne amatiniais pamatais, yra pasėka neseniai įvykusios bendros visų spaustuvės amatų darbininkų konferencijos, kurioje nusitarta visiems veikti bendrai.

TEATRININKAMS

Visi Brooklyno Lietuvių Liaudies Teatro nariai esate prašomi rezervuotis sekamo antradienio vakarą (birželio 20-tą) susirinkimui ateinančio sezono veiklai nustatyti.

Vieta — Kultūriniame Centre. Laikas—7:30.

Pirmininkė.

Artėjant LDS Seimui, Prašome Nakvynių

LDS Seimas prasidės liepos 3-čią, Liberty Auditorijoje. Iš visos šalies atvyks daug delegatų ir svečių. Tūli apsistos New Yorko viešbučiuose, bet daugeliui reikės gauti nakvynes privatiškuose namuose. Mes privalome iš anksto žinoti, kokį skaičių asmenų žmonės galės priimti.

Mums už vis svarbiausia gauti vietos Richmond Hill, Woodhaven, Ozone Park ir kitose netolimose nuo Liberty Auditorijos vietose.

Jeigu norėtumėt priimti delegatą ar kelis savo namuose, praneškite atsakingai komisijai į LDS Centrą, 110-04 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y., VIrginia 9-3692, tarp 9 ir 5 val.

LDS Seimo Delegatams Nakvynių Komisija.

SERGA

žinomas Brooklyne kaipo draugiškas ir malonus lietuvis, Tamas Sinkevičius, šį trečiadienį išvyko į Kings County ligoninę operacijai. Tamas jau pora metų kaip nesveikuoja ir dabar daktarai pripažino, kad turi būti operuotas. Iš Lietuvos paeina nuo Nedzingės, iš Laukininkų. Draugai jam linki geriausių pasekmių ir sveikatos. **R.**

Policija Prašo Mažinti Pensijų Duoklę

Policistų organizacijos atstovai savo susirinkime praėjusio antradienio vakarą nutarė pradėti kampaniją gauti visuomenėje milijoną laiškų, prašančių numažinti policijos pensijos duoklę. Miesto Taryboje dėl to dabar yra du biliai.

Organizacijos viršininkas John F. Carton sako, jog tūlais atvejais "policistai duoklėmis išmoka net 23 nuošimčius savo algos. To pasėkoje tūli parsineša namo tik $31 savaitei."

REIKALAVIMAI

Reikalingos moteriškės atskyrinėjimui naujų vilnonių atkarpų. Nuolatinis darbas. Kreipkitės:
9 Boerum St., arti Broadway, Brooklyn, N. Y. (111-15)

Reikalingas patyręs bekeris-kepėjas, kepimui duonos, rolių ir kėksų. Gera alga tinkamam darbininkui. Kreipkitės: P. K. Bakers, 131 Inslee Pl., Elizabeth, N. J. (110-4)

S. S. Lockett, M. D.
GYDYTOJAS
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
1—2 dienom: 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais
Telefonas EVergreen 4-0203

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
PIETŪS 60c. iš 5-ių patrovų | VAKARIENĖ 85c. iš 7-ių patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60
Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite!
Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

Automobilistams

Pradedant birželio 15-ta, nuolat važiuojantieji į New Jersey per Hudson tiltu ar tuneliais, galės pirktis nuolatinio keleivio (commuter) ticketus. Kaina $10 už 40 kelionių bėgiu 30 dienų.

Tai Bent Žaisliukas!

Bronxietė Mrs. Helen Marinelli tapo pašauta kojon išeinant iš auto prie savo namų. Jos sūnus greit ją nugabeno į ligoninę. Patirta, kad ji pašauta ne kulkomis, o "žaislinjais" šoviniais.

Nesuprantama, dėl ko leidžiama pardavinėti toki "žaislai," kuriais galima net kojas pašauti.

PARDAVIMAI
NAMAI ANT PARDAVIMO
Visi turi garo šilumą, tuščius kambarius ir garadžius **Detached.**
Cypress Hills, 2 šeimom, 11 kambarių, mūrinis, kaina $8,500.
Cypress Hills, 2 šeimom, 13 kambarių, mūrinis, detached, kaina $13,500.
Richmond Hill, 2 šeimom, 11 kambarių, detached, mūrinis su sun porčiais, kaina $16,900.
Jamaica Hills, 2 šeimom, 11 kambarių, mūrinis, detached. Kaina $17,950.
Jamaica Estates, 2 šeimom, 15 kambarių, mūrinis, detached, 80x150.
Mes turime visokių naujų namų visose dalyse miesto, gana prieinamom kainom. Prašom kreiptis:
B. ZINIS,
Telephone REpublic 9-1506.
(112-14)

Matthew A. BUYUS
(Buyauskas)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

EGZAMINUOJAM AKIS
RAŠOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS
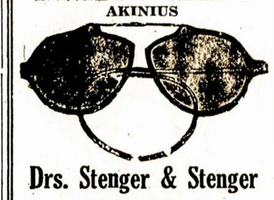
Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. Shalins-J. B. Shalins
Tel. VIrginia 7-4499

Biznieriai Skelbkitės Laisvėje

KAZYS PETRONIS
Laikrodininkas ir Auksorius

Parduodame naujus ir taisome visokius laikrodžius, žiedus ir kitokius džiulerius.
Atsitikime abejonių dėl daimontų, ar jie tikrai yra tokie, kokiais jūs pirkote ir ar yra verti tos kainos, kokią mokėjote, kreipkitės pas mane, o aš jums teisingai suteiksiu reikalingas informacijas.
Aš turiu ryšius su didelėm auksinių daiktų ir brangių daimontų krautuvėm New Yorke, galiu jus aprūpinti viskuom. Taipgi esu Laisvės skaitytojas nuo pat jos išėjimo.
O K JEWELRY SHOP
7415 - 13th Ave., — Brooklyn, N. Y.
TELEFONAS: CLOVERDALE 6-9272
25 METAI KAI AŠ ŠIOJE VIETOJE

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.
TELEVISION Telefonas EVergreen 4-8969

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

TONY'S

UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Petras Kapiskas

PALAIKO
Bar & Grill
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

TELEPHONE STAGG 2-5043

RES. TEL. HY. 7-3631
MATTHEW P. BALLAS
BIELIAUSKAS, LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRŪNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.